

časopis
SLOGA

ČASOPIS SLOGA

Letnik X

Številka 1, december 2012

IZDAJATELJ

KUD Sloga, Črni Vrh 84, 5274 Črni Vrh,

GLAVNA UREDNICA

Polona Rudolf

UREDNIŠTVO

Dušan Čuk, Urška Čuk, Tatjana Fajdiga, Nataša Felc,
Lovrenc Habe, Tomaž Rudolf, Marjetka Rupnik

LEKTORIRANJE

Nataša Felc, Metoda Jereb

OBLIKOVANJE

Urška Čuk po predlogi, ki jo je izdelal Domen Rupnik

NASLOVNICA

Naslovnico, ki nosi naslov »Lepe misli«, je naslikala Alenka Trček,
učenka 8. razreda (v šolskem letu 2011/12), pod mentorstvom
Barbare Petkovšek

ZADNJA STRAN

Risbo na zadnji strani, ki nosi naslov »Knjižnica«, je narisala
Tinkara Tominec, učenka 2. razreda (v šolskem letu 2012/13), pod
mentorstvom Marije Rupnik Hladnik

NAKLADA

400 izvodov

TISK

Birografika Bori d.o.o Ljubljana

Beseda glavne urednice

Malokdo se zaveda, da je tudi kultura vrednota, ki jo moramo ceniti in se zanjo boriti. Prav kulturna dejavnost naših umetnikov je bila skozi dolgo zgodovino temelj slovenstva in ohranjanja materinega jezika, vemo pa, da niso bili vedno cenjeni, kot bi jim pritikalo. Tudi v današnjih kriznih in varčevalnih časih, je kultura marsikdaj obravnavana kot nekaj nepotrebnega, a se moramo zavedati, da ljudje potrebujemo hrano za telo in dušo. Zato je kultura še posebej potrebna današnji črnogledi družbi.

Seveda ni vse tako črno. V našem majhnem kraju je kulturne dejavnosti veliko, le čas si je potrebno vzeti zanjo. Številni ljudje se trudijo, da bi bilo kulturno dogajanje čimbolj zanimivo in razgibano. Pomemben doprinos h kulturi na naši planoti je knjižnica, ki smo jo dobili v letošnjem letu in vsak teden privabi veliko bralcev.

Tudi člani Kulturno-umetniškega društva Sloga se trudimo, da bi sokrajanom na področju kulture ponudili kar največ. Skozi celo leto prirejamo različne prireditve, ob koncu leta pa pripravimo časopis, ki je pred vami. V njem je opisano delo ustanov, društev in drugih skupin, ki delujejo na naši planoti. Vsem gre pohvala za letošnje uspele projekte in smeje načrte. Z veseljem tudi v tokratni izdaji časopisa objavljamo poezijo in prozo domačih ustvarjalcev. Posebna hvala in čestitke gredo letošnjim dobitnikom priznanj Sveta Krajevne skupnosti Črni Vrh, Alojzu Rupniku, Marku Rupniku, Anki Jamšek, Ansamblu Javor in Malonogometnemu klubu Fatamorgana, ki so vsak s svojim delom in trudom ponesli ime našega kraja v svet.

Praznični decembrski čas je velikokrat priložnost, da nekaj naredimo zase in svojo dušo. Želim vam, da bi ob koncu letošnjega leta to uspeli uresničiti in bi nekaj svojega dragocenega časa darovali tudi kulturi, obiskali koncert, si ogledali razstavo ali prebrali dobro knjigo. Naj se vam ta navada ohrani tudi v novem letu, saj so dela naših ustvarjalcev namenjena prav vsem.

Polona Rudolf

NATAŠA FELC

Utrinek nekega jesenskega dne

Sedaj, ko krčijo se dnevi, odhajajo ptice
in tema v hiše prej nas napoti,
več časa se za razmišljanje dobi
in za nastanek kakšne rimane vrstice.

Za ta večer, ki sončen dan zdaj sklepa,
da lepe misli v srcu bi shranila,
ki si jih tekom dneva pridobila,
pošiljam ti še dvakrat po dva verza lepa.

Pomembno ni, kaj drugi mislijo o nas,
kaj se po medijih vse naokrog razpreda,
da boli glava tebe in vsakega soseda.
Pomembno je, da je dobrota srca tvojega okras.

JANJA KAVČIČ

Kaplja

Tam nekje sredi rož – je pustila rdeči nož,
ko je jutro zbudilo temo.

Tam nekje daleč stran – pela je sred' črnih vran,
ko ji luna podala je zlo.

Tam nekje globoko v tla – zakopala je oba,
ko je zarja narisala dež.

Tam nekje – skrito je njeno bistvo in srce.
Tam nekje – je ime, ki rodilo je solze.

Tam nekje sredi vil, škratov, palčkov in zdravil,
ko je jutro zakrilo temo.

Tam nekje daleč proč – je bežala v svetlo noč,
ko ji luna vzela je zlo.

Tam nekje globoko v njej – sanje čakajo kot prej,
ko je zarja obrisala dež.

LILIJANA HOMOVEC

Kaj bi?

Za zajtrk si privošči srečo:
na kruh namazan ljub nasmeh
in pa skodelico še vročih vzdihov,
ki spremljajo te v teh nočeh.

Kosilo naj bo hrepenenje:
od rožmarina roke slane
in po baziliki dišeč pogled
so le dodatek na poljube vdane.

Naj bo večerja čista strast:
le iz valov in morskih pen,
ki se odbijajo od skalnih sten
pripravi marinado
in vanjo daj dotik, objem.

Še čašo polno sija zvezd
ponesi do vseh tistih mest,
ki po poljubih kar hlepijo,
s slastjo, pobožno se s teboj spjijo.

SONJA HABE

Pomladno drevo

Sredi gozdne jase
iz korenine globoke
raste drevo,
drevo vseh dreves.
Mogočno je deblo,
v krošnjo široko
sega tja do nebes.
Obleci me v plašč
Jurij Zeleni,
dobro me odeni,
da kljubovalo bom
mrazu, vročini,
viharjem rodov
in dolgo živelo
v ponos vseh gozdov.
Življenje je dar,
želim ga imeti,
po njem hrepenim
tudi na jesen,
ko zadnji list izgubim.

Imamo nove stole

Pravijo, da našo pozornost bolj kot dobre pritegnejo slabe novice, nesreče in tragedije. Tudi časopisi so polni tovrstnih člankov, podobno je tudi na radiu in televiziji. Obveščajo nas o naravnih nesrečah, o takšnih in drugačnih krizah, pa o pomanjkanju časa in stresu, ki izhaja iz tega.

Tokrat pa imate v rokah čisto drugačne novice in naš časopis Sloga izstopa iz povprečja. V njem se kar bohotijo pozitivne stvari. Društva in organizacije pišejo o svojih dosežkih, uspehih in za njih pomembnih »zmagah«. Prav je, da o sebi kaj napišemo tudi člani KUD-a. Saj je to vendar naš časopis in je zato prav, da se v njem razpišemo tudi o sebi. Ne bom pisala o vseh prireditvah, ki smo jih organizirali, to je napisano že v drugih člankih. In kdor se jih je udeležil si je o njih že sam ustvaril mnenje. Kdor pa ni bil z nami, ne ve kaj je zamudil, in res je bilo letos veliko stvari, ki jih je bilo škoda zamuditi.

Da vse teče gladko, se skriva za prireditvami precej dela, ki obiskovalcem ni opazno. Potrebna so dogovarjanja, številni klici in mnogo poslanih elektronskih sporočil, pa priprava dvorane in ... nazadnje tudi njeno čiščenje. Pravzaprav pa vse naštetu ni največje breme organizatorjev prireditev. Največje breme je neprijeten občutek, ko čakaš na predstavo in upaš, da se bo v dvorani nabralo vsaj toliko obiskovalcev kot je nastopajočih. In takrat se spomnim na misel Vaclava Havla, ki pravi, da upanje ni v prepričanju, da se bo nekaj dobro izšlo; upanje je gotovost, da je nekaj smiselno ne glede na to, kako se bo izšlo. In res je smiselno. Ko se od srca nasmeješ ali ko ti zapoje srce ali pa ko se ti v duši nekaj premakne. Vredno je truda.

In če ste še vedno v dvomih, ko vidite vabilo na prireditev, ne oklevajte in se nam pridružite. Še nikoli nisem odšla iz dvorane razočarana (pa tudi če sem jo zapustila z metlo, krpo in vedrom v roki). Če pa to moje priporočilo ni dovolj, naj vam iz rokava stresem še en adut. Kdor je reden gost v dvorani to že ve,

ostali boste pa sedaj izvedeli. Letos smo v dvorano postavili nove stole in kar škoda bi bilo, da bi tam samevali in jih ne bi izkoristili. Za nas so se že izkazali kot velika pridobitev, saj ni mačji kašelj izprazniti cele dvorane, kadar je to potrebno. Vedno nas je mučila teža starih stolov in njihova neokretnost ter velika količina prostora, ki so jo zavzeli. Novi stoli teh pomanjkljivosti nimajo. Upamo, da bodo ugajali tudi vam in boste na njih presedeli čim več prijetnih uric v naši družbi.

POLONA RUDOLF

Pust krivih ust

Na pustno soboto so pustne šeme zimo preganjale tudi v Črnem Vrhu. Majhni in malo večji otroci ter tudi njihovi starši so si naredili maske in zarajali na pustovanju, ki ga je pripravilo naše kulturno društvo. Za posebno doživetje je poskrbel čarovnik, ki je s svojimi čarovnijamo navdušil male maškare in za konec pričaral pravega živega zajca. Vsi mali našemljenci so se okrepcali s čajem in krompirčkom in z veseljem preganjali zimo.

Zvečer pa so se pustovanja, ki ga je organiziral MoPZ Pobje, udeležile večje maškare in v rokovskih ritmih rajale pozno v noč.

URŠKA ČUK

Pesem našega kraja

Brez obotavljanja lahko trdimo, da je petje zaščitni znak našega kraja. Krajevne pevske revije, na kateri vsako leto prepeva vsaj devet pevskih zborov, katerih pevci so večinoma prebivalci Črnega Vrha in okolice, le nima vsak kraj. V začetku junija se je na nedeljski dan odvilo že 16. pevsko srečanje, na katerem so se predstavili vsi, od najmlajših do starejših.

Zborovodkinja Majda Lužnik je na veliki oder pripeljala Sončke iz vrtca, ki so nas povabili k čujanju narave in spomnili, da je domovina ena sama.

»Ozdravimo svet z ljubeznijo!« so nam s pesmijo Michaela Jacksona sporočili mladi iz župnijskega zbora, ki jih vodi Lea Zajec. Otroški zbor župnije pa nas je pod vodstvom Polone Rudolf v ubranih glasovih popeljal po cesti mimo mlinčka vse do Marije, naše nebeške matere.

Gregorčičevo pesem Mojo srčno kri škropite, ki jo je uglasbil Vinko Vodopivec, so nam zapeli »Pobje« pod vodstvom Veronike Škedelj, popeljali pa so nas še prek zelenice do nekega javorja.

Cekinčki in Cekini, dva zbora iz osnovne šole, kjer je pevske zборе vodila Florijana Žnidaršič, so nam predstavili afriškega krokodila in nas opomnili, da je pomlad vesela. Mladi iz osnovne šole pa so nam skozi pesem povedali, da je pesem del njihovega življenja.

Ob koncu so nas pevke iz Ženskega pevskega zbora Ivan Rijavec spomnile na bogato zakladnico slovenskih ljudskih pesmi, Mešani pevski zbor dr. Frančišek Lampe pa je revijo zaključil z zimzeleno popevko Belih vran, ki nam sporoča, da je v življenju najpomembneje »maks« ljubiti in se veseliti. Oba zbora vodi Katja Bajec Felc.

TOMAŽ RUDOLF

Med furmani

V začetku leta je naše kulturno društvo gostilo igro Med furmani. Igra, ki je geografsko umeščena na Notranjsko, opisuje večerno gostilniško srečanje furmanov iz vseh koncev dežele Kranjske. Kako so furmani živeli v času vladanja cesarja Franca Jožefa izvemo iz humornih dialogov, začinjenih z različnimi narečji, saj vsak furman prihaja iz drugega kraja. Že pred začetkom igre so za dobro vzdušje v dvorani s svojim petjem poskrbeli člani okteta Kol'k'r Tol'k, ki so s pesmijo v vlogi furmanov razveseljevali tudi pozneje.

U. B. R.

Ortogiardino - sejem za ljubitelje cvetja

Ko pri nas še niti dišalo ni po pomladi, so v KUD Sloga objavili mamljivo vabilo na izlet. Vabili so nas v Pordenone, kjer se vsako pomlad odvija mednarodni sejem cvetja in vrtnarstva Ortogiardino. Pomenljiv zapis ob koncu vabila, da je lahko izlet odlični darilo za dan žena, je očitno zalegel. 3. 3. 2012 se je avtobus pretežno ženske družbe z velikimi pričakovanji odpeljal v Pordenone.

Sejem je bil prava paša za oči – domiselno urejeni vrtovi, nasadi, lončnice, rezano cvetje, nepregledna množica prodajalcev semen, pa tudi zunanje pohoštvo, oprema za vrtnarjenje, stojnice s ponudbo različnih kulinarčnih dobrot ter nekaj stojnic, ki s cvetjem niso imele prav veliko skupnega. Naprodaj so bila semena, čebulice, gomolji, sadike najrazličnejših rastlin, lončnice sobnih in vrtnih rastlin, rezano cvetje ter različna vrtnarska oprema. Vsak je lahko našel kaj zase in svoj okus.

Po ogledu sejma nam je Tatjana Bedene Benčina predstavila glavne znamenitosti jedra mesta Pordenone, ki leži ob reki Noncello, ki je kot trgovska reka pomembno določala zgodovino mesta.

Po končanem ogledu, smo se polni vtisov in v upanju, da nam bo vse nakupljene sadike, čebulice in semena uspelo tudi vzgojiti, v večernih urah iz pomladi spet vrnili v še vedno zimski Črni Vrh.

MARIJA KOFOL KAVČIČ

Pesem nas bogati

Leto 2012 je bilo pri našem pevskem zboru bogato z nastopi predvsem v prvi polovici. Začeli smo z Novoletnimi koncerti, ki jih izvedli skupaj z zborom Mavrica in orkestrom Simfonika iz Vrhnike 7. januarja dvakrat na Vrhniki, teden dni kasneje

pa dvakrat v Slovenski filharmoniji v Ljubljani. Skrbno izbran program je kot vsako leto pritegnil veliko število poslušalcev, ki napolnijo dvorano do zadnjega kotička.

Kot vsako leto smo tudi letos zapeli na Reviji pevskih zborov Idrijsko-cerkljanske, in sicer 4. februarja v Idriji. Strokovna ocenjevalka revije je bila prijetno presenečena nad številčnostjo zbora, pohvalila pa je tudi naše delo, ki smo ga predstavili v treh skladbah.

Na tradicionalni reviji Primorska poje smo zapeli na materinski dan v Cerknem. Posebno doživetje je bilo zapeti v enaki sestavi kot na novoletnem koncertu ob 20. obletnici orkestra Simfonika, ki je bil 1. aprila v športni dvorani Osnovne šole Antona Martina Slomška na Vrhniki. Na tem koncertu je bila med drugim izvedena skladba Baba Yetu, molitev očenaš v jeziku svahili, gostja koncerta pa je bila Nuša Derenda, s katero smo skupaj zapeli tudi evrovizijsko uspešnico iz leta 1972.

V mesecu maju smo zapeli na tradicionalni reviji Naj pesmi srca nam vedre, kjer smo se tako kot ostali nastopajoči zbori domačim poslušalcem predstavili s tremi skladbami.

V poletnih mesecih je bilo našo pesem slišati predvsem v domači cerkvi pri nedeljskih bogoslužjih, kot vsako leto pa smo tudi letos prepevali pri sveti maši v začetku avgusta na Sveti Gori, ko naša župnija poroma na to božjo pot.

Letos je bilo v naši cerkvi kar lepo število porok, kjer smo pevci in pevke z veseljem zapeli in polepšali poročni obred parom, ki so si obljubili večno zvestobo.

V septembru je zbor začel z rednimi vajami. Pripravljati smo se začeli na adventni čas, ko smo se pevci odpravili v Stuttgart, kjer smo zapeli našim rojakom. Na gostovanje nas je povabil in ga tudi pomagal organizirati naš basist Boštjan Zajec, ki trenutno s svojo družino (tudi njegova žena Mojca je tudi pevka v našem zboru) živi in dela v bližini Stuttgarta. Tudi na tem mestu bi se mu za to lepo zahvalili. Prepevali smo pri nedeljski maši, po njej pa smo imeli še krajši koncert. Obisk tega lepega mesta v Nemčiji pa smo izkoristili tudi za ogled muzeja avtomobilskega velikana Mercedes Benza, ogledali pa

smo si tudi bližnji Tübingen, kjer je deloval Primož Trubar in Derendingen, kjer je naš slavn rojak pokopan.

V začetku novembra smo se pevci na povabilo Cilke Kavčič ob njeni 60-letnici z veseljem odpeljali v Portorož, kjer smo skupaj z zborom iz Lucije, ki ga sedaj vodi, preživeli prijeten večer, ki smo ga začeli s sveto mašo v tamkajšnji cerkvi ob somaševanju njenega brata Janeza Kavčič in našega župnika Srečka ter njihovega diakona.

Letošnja božičnica pred polnočnico bo letos zazvenela iz grl naših pevcev in pevcev mladinskega ter otroškega zbora črnovrške župnije.

Pevske vaje, ki potekajo še vedno ob petkih zvečer, minevajo izredno hitro, saj v slabih dveh urah z veliko požrtvovalnostjo in trudom naše zborovodkinje Katje Bajec Felc, pa tudi korepetitorke Lee Zajec predelamo veliko skladb tako z nabožno kot posvetno vsebino, ki jih potem zapojemo pri mašah ob nedeljah, praznikih in drugih priložnostih, pa tudi na nastopih in koncertih v bližnji in daljni okolici.

Pevci še vedno ohranjamo tradicijo praznovanj godov in drugih praznikov naših članov, ko po pevskih vajah nazdravimo slavlencem, nekaj dobrega zaužijemo in se še kaj pogovorimo. Tudi na ta način zbor ostaja povezan med seboj. Prepevanje glasbe s sakralno vsebino nas duhovno povezuje tudi z Bogom

in nam tako bogati naše vsakdanje življenje, ki je pogosto prepleteno z nešteti tegobami. Iz srca bomo tako lahko še velikokrat zapeli: »Sem pevec in peti mi vse je na sveti.«

LOVRENC HABE

Nagrada za najbolj perspektiven zbor

Moški pevski zbor Pobje z novim letom 2013 stopa v deseto leto delovanja. Njihova pot se je namreč začela na Inventuri leta 2003.

Pobje so že takoj po novem letu, 8. januarja 2012 nastopali na božičnem koncertu v Godoviču, kmalu zatem pa še na občinski reviji pevskih zborov v Cerknem.

Tako kot že nekaj let so tudi letos Pobje pripravili Pustovanje v črnovrški dvorani, kamor so povabili obetavne band-e, ki so polno dvorano zabavali do zgodnjih zimskih jutranjih ur. V okviru prireditev »Primorska poje« so 4. marca nastopili v Biljah pri Novi Gorici, 16. marca so dan polepšali stanovalcem doma starostnikov v domačem kraju, zadnji dan marca pa so odšli na Javornik, kjer so z ubrano pesmijo popestrili občni zbor PD Javornik.

Aprila je ansambel Javor praznoval svojo 10. obletnico delovanja. Na tej slovesnosti je iz pobovskih grl prvič zazvenela zborovska izvedba ene izmed pesmi ansambla Javor, in sicer pesmi Pod javorjem. Dan D za moški pevski zbor Pobje pa je bil 21. april, ko so pripravili letni koncert, na katerem so peli predvsem domoljubne pesmi, saj so slednje zaznamovale preteklo pevsko sezono.

5. maja so zapeli pri sveti maši gasilcev Severne Primorske na Sveti Gori, ki jo je vodil škof Jurij Bizjak, 1. junija pa so nastopili še na prireditvi ob 50. obletnici čipkarske šole v Črnem Vrhu. Sledili so še nastopi na krajevni reviji 3. junija, na prireditvi »Pesmi z vseh vetrov« 23. junija, ki so jo tudi sami organizirali in je letos prvič potekala kar na »črnovrškem placu«, ter na prireditvi »Večer na Modrejcah« 24. junija 2012.

Pobje so si nato privoščili piknik in zaslužen dopust, septembra pa se je začela nova sezona z novim baritonistom. V tej sezoni so sicer v nekoliko okrnjeni zasedbi že sodelovali pri oblikovanju lovske maše v čast Sv. Hubertu, ki je letos potekala pri grškem grobu, 22. septembra pa so v dvorani KUD Sloga organizirali žur s skupino AC/DC Cover Band in v Črni Vrh pripeljali kar nekaj rockerjev iz okoliških krajev.

Še posebej pa so Pobje ponosni na svoj največji uspeh do sedaj. V začetku oktobra so se prijavili na Sozvočenja, sklop tematskih koncertov, ki potekajo po celotni Sloveniji in s katerimi Javni sklad RS za kulturne dejavnosti spodbuja zbere k iskanju novih idej, odkrivanju različnih repertoarjev in avtorjev. Na podlagi njihovega prijavljenega tematskega sporeda in zvočnega posnetka so bili izbrani za sodelovanje na primorskih Sozvočenjih, kjer so za svoj nastop dobili drugo nagrado, in sicer nagrado za najbolj perspektiven zbor. S to nagrado so Pobje dobili priložnost za brezplačne enodnevne intenzivne vaje z enim od priznanih slovenskih zborovodij, poleg tega pa jim ta nagrada predstavlja veliko motivacijo za svoje nadaljnje ustvarjanje.

V novi sezoni Pobe čakajo njihovi že tradicionalni nastopi na spominski slovesnosti na Javorniku, občinski in krajevni reviji, reviji Primorska poje ter organizacija Pustovanja in pevske

revije Pesmi z vseh vetrov. Poleg tega pa bodo začeli s pripravo na obeležitev svoje 10. obletnice, kaj pripravljajo, pa naj zaenkrat ostane še skrivnost.

Velja še omeniti, da so Pobje, ki so od lanskega novega leta naprej samostojno društvo, za nesebično pomoč in razumevanje prejeli spominsko plaketo s strani Zveze veteranov vojne za Slovenijo, od aprila naprej pa imajo povsem svežo, z aktualnimi novicami polno spletno stran.

Poleg vseh zgoraj naštetih uradnih dogodkov so Pobje, ki jih vodi Veronika Škedelj, dejavni tudi na zasebnih praznovanjih, kot so rojstni dnevi, poroke in zlate poroke, podoknice, rojstva otrok. Naj spomnim, da namen kulturnega društva Pobje ni le v prepevanju, pač pa tudi v druženju. Morda tudi zato število Pobov iz leta v leto raste.

OLGA KAVČIČ, CVETKA BATIČ

Prepevamo z dušo

Znano je, da je Slovenija dežela pevcev. Kdor ima glasbo rad z veseljem prisluhne lepim melodijam, ko te pesem razvedri in ti da nove energije. Ko pa prepevaš z dušo je vse še lepše in bolj doživeto.

Čprav živimo na vasi, se naš kraj lahko pohvali kar z več zbori. Enega izmed njih predstavljamo članice ŽePZ Ivan Rijavec Črni Vrh. Skupaj že peto leto prepevamo pod vodstvom zborovodkinje Katje Bajec Felc, ki z znanjem in izkušnjami vodi zbor zelo uspešno. Pevkam sodelovanje v zboru pomeni veliko, zato ni čudno, da se nekatere redno vozijo na tedenske pevske vaje tudi iz Nove Gorice, Ajdovščine, Vipave in Idrije.

Druženje ob pesmi in stalno izpopolnjevanje svojega pevskega znanja nam je velik izziv in motivacija. Pripadnost zborovskemu petju nam pomeni poleg ljubezni do glasbe tudi možnost, da izpopolnujemo svoje petje, saj se vsakih vaj z vso resnostjo in odgovornostjo rade udeležimo.

Sezono smo pričele po začrtanih planih. Za začetek smo

se udeležile občinske revije, ki je bila zaradi večjega števila prijavljenih zborov razdeljena na dva dela, in sicer na sobotni v Idriji in nedeljski v Cerknem. Predstavile smo se v Idriji in program odlično izvedle.

Že tradicionalna revija Primorska poje nas je tokrat popeljala v Knežak. Majhen kraj na Krasu nas je vljudno sprejel v zanimivo šolsko športno dvorano, kjer je bila prireditelj. Nastopile smo kot edini ženski pevski zbor med moško konkurenco.

Od vseh nastopov pa je revija v domačem kraju vsekakor najodmevnejša. Dobro obiskana prireditev z domačim občinstvom je velika spodbuda za vsak zbor, da v sam nastop vložijo še dodaten trud in se dobro pripravi. Tudi me nismo izjema in se revije rade udeležimo.

Kot zaključek pred poletnim odmorom pa je bil še nastop v Kromberku. Prijeten poletni dan v idiličnem okolju Kromberškega gradu je pripomogel k zelo dobremu nastopu v zadovoljstvo nas kot nastopajočih, pa tudi številčnih obiskovalcev prireditve.

Poleg revij smo s svojimi glasovi sodelovale tudi na veliki prireditvi ob 50-letnici oddelka čipkarske šole v Črnem Vrhu, kjer smo skupaj z mešanim pevskim zborom zapele kar iz publike.

Po polletnem oddihu smo s septembrom ponovno pričele

z intenzivnimi vajami za naš letni koncert, ki smo ga izvedle konec novembra. Na koncert smo povabile Klapo ljubiteljev Dalmacije, ki je s svojo preprostostjo in dalmatinsko pesmijo lepo popestrila večer. V sproščenem delu večera smo se še skupaj poveselili.

Organizacija letnega koncerta je za sam zbor zelo velik izziv in spodbuda za nadaljnje delo. Velike zasluge gredo predvsem naši zborovodkinji Katji Bajec Felc, ki je tudi idejna vodja celotnega programa. Brez njene požrtvovalnosti, časa in truda bi vseh teh rezultatov ne uspele realizirati. Zahvaljujemo se njej ter vsem pevkam, ki so kakor koli pomagale pri izvedbi koncerta.

Z našim koncertom je tudi naš letošnji plan dopolnjen. Tako bomo naredile inventuro in postavile nove plane za pevsko sezono. Veselje do petja in lepo vzdušje v zboru nam bo tudi v bodoče spodbuda, da nadaljujemo svoje poslanstvo.

Še vedno pa vljudno vabljenе pevke, ki imate veselje do glasbe in petja. Z veseljem vas bomo sprejele v našo družbo.

URŠKA ČUK

Na mladih svet stoji

Tega, da moramo prihodnost graditi na otrocih, se zelo zavedajo v našem Društvu prijateljev mladine, ki dokaj neopazno naredi ogromno za dobro vseh črnovrških otrok. Vsakega otroka z naše planote se razveselijo že ob rojstvu, ko staršem pošljejo čestitko, in tu se začne njihovo tiho in skoraj neopazno sodelovanje.

V preteklem letu so njihovo delo zaznamovali štirje večji projekti. Začeli so konec maja z Mednarodnim dnevom družine, ko so v sodelovanju s podjetjem ICRA organizirali kolesarjenje za otroke in starše po naši planoti. Simbolična prijavnina je vsakemu otroku omogočila, da se je kolesarjenja udeležil, poleg tega pa dobil še spominsko majico ter malico.

V poletnih mesecih v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine

pomagajo otrokom, da lahko gredo na letovanje v Sečo, med jesenskimi počitnicami pa na ogled filma v ljubljanski Kolosej. V septembru so v sodelovanju z Osnovno šolo Črni Vrh in učiteljicami razredne stopnje organizirali likovni natečaj z naslovom »Radosti in stiske odraščanja«. Sodelovali so otroci od prvega do petega razreda. Ob zaključku natečaja je učiteljica Barbara Petkovšek iz vsakega razreda izbrala po tri najboljše izdelke, katerih avtorji so prejeli skromno nagrado, njihova dela pa so bila v tednu otroka, ki ga praznujemo prvi teden oktobra, razstavljena v prostorih KUD Sloga ter v vaški knjižnici. Ob koncu tedna otroka so organizirali delavnice za otroke, kjer so se otroci igrali in ustvarjali, si ogledali igro »Štunfki« ter se okrepčali ob obloženih kruhkih ter čaju.

Takoj ko se teden otroka zaključi, se začno priprave na miklavževanje, na katerem lahko s pomočjo društva sveti Miklavž obdari prav vse otroke z naše planote od komaj rojenih do 15. leta starosti. To je tudi največji projekt društva, pri katerem je treba poudariti, da ga brez donatorjev in članov društva ne bi mogli izpeljati. Izredno pa so hvaležni predvsem pridnim rokam vseh žena, ki darujejo svoj čas, talente in tudi material ter šivajo, pletejo, pečejo, pakirajo in kakorkoli pomagajo, da so darila, ki jih dobri mož razdeli vsem otrokom, vedno izvirna in uporabna. Hvaležni so za vsak najmanjši dar, saj gre ta vedno samo za otroke. Ob letošnjem miklavževanju so razdelili 245 daril.

Izjemno plodno leto so člani društva zaključili nekaj dni pred božičem, ko so v osnovni šoli organizirali novoletne delavnice, ki so se zaključile s prihodom dedka Mraza, ki je vsakega udeleženca obdaril s skromnim darilom.

Andrejka Bizjak, sedanja predsednica društva, je izredno hvaležna Mariji Čuk za vso pomoč ter predvsem za njeno preteklo delo in trud, s katerim je postavila temelje, na katerih lahko samo še gradijo naprej. Andrejki delo pomeni zelo veliko, predvsem zato, ker na koncu vsakega projekta, v katerega skupaj vlagajo trud in čas, vidi zadovoljne in hvaležne otroške oči.

V naravi in z naravo

Skozi zgodovino se je vloga lovca spreminjala. Lov je še vedno naša osnovna dejavnost, velikokrat pa ne gre le za to. Tako namenimo precej svojih prostih dni skrbi za živali in naravo. Pri svojem delu se obnašamo odgovorno, ravnamo po pravilih in sledimo svoji vesti. Spoštujemo naravo in njene prebivalce.

V nadaljevanju sledi povzetek našega dela v letošnjem letu.

V januarju smo lovci najprej pregledali statistiko odstreljene divjadi iz preteklega leta, opravljenih del v lovišču ter poravnava odškodnin zaradi škode, ki jo je divjad pustila na kmetijskih kulturah, divji prašiči pa na kmetijskih površinah. Vsa našeta dela sta nam pregledala komisija iz Območnega združenja upravljavcev lovišč in lovski inšpektor.

V marcu je potekala skupščina lovske družine, na kateri smo med drugim sprejeli tudi predlog odstrela divjadi in dela v lovišču za tekoče leto. Le-tega smo morali poslati na vpogled in potrditev tudi Ministrstvu za kmetijstvo in okolje.

Pred pričetkom lova, tj. v mesecu aprilu ali na začetku maja, mora vsak lovec opraviti preizkus orožja in strelskih spretnosti z orožjem, s katerim bo lovil divjad.

Med letom smo opravili vsa dela, ki smo si jih določili, dodatno delo pa smo morali lovci opraviti v sušnem obdobju, ker v lovišču ni bilo vode. Razvozili smo več kot 4000 litrov vode v kaluže, da se je lahko divjad odžejala. Občutek sem imel, da je voda še več pomenila pticam, saj sem jih takoj opazil, kako so priletele na kaluže oziroma lokve pit in se kopat.

V preteklem letu je v naših krajih močno obrodila bukev, prav tako tudi hrast, okrog katerega je bilo polno želoda, in kostanj, ki je natrosil polno kostanja. Zaradi dobre letine naštetih plodov je bil porast divjega prašiča zelo velik. V letošnjem letu pa, nasprotno, teh dobrin ni bilo veliko, prašičev pa precej. Ker jim je primanjkovalo hrane, so na nekaterih delih lovišča naredili ogromno škode, kar se še najbolj pozna zadnja dva meseca. Lovci se zelo trudimo in redno hodimo čakati prašiče,

organiziramo skupinske love, da bi kakšnega odstrelili in zmanjšali njihovo število ter posledično tudi škodo. Do sedaj nam je uspelo odstreliti tri odrasle divje prašiče. Upamo, da bo do konca leta sledil še kakšen. Seveda imamo še dosti drugih vrst divjadi, pri katerih še nismo opravili dovolj odstrela in se moramo potruditi, da to opravimo do konca leta. Če tega ne opravimo v določenih odstotkih, nam lovski inšpektor določi globo, ki ni nizka, saj se meri kar v tisočih evrih, ki jih moramo lovci plačati.

Omeniti moram tudi, da je bil po okrog šestdesetih letih pri nas zopet odstreljen volk, in sicer v Godoviču.

V začetku julija smo žal izgubili častnega člana LD Javornik Franka Rudolfa. Franko je bil član LD 47 let, med tem časom je opravljal vse pomembnejše funkcije, družino je zastopal tudi na Zvezi lovskih družin Idrija ter Lovski zvezi Slovenije. Bil je lovski mojster in strelski lovski sodnik, pri ZLD Idrija je bil predavatelj lovskim pripravnikom. Večkrat je bil odlikovan, zadnje odlikovanje s strani Lovske zveze Slovenije, ki ga je prejel, je red za lovske zasluge druge stopnje (srebrni red).

Lovci LD Javornik pa bi radi medse sprejeli tudi nove mlade člane, tiste, ki želijo biti v naravi in z naravo ter uravnavati in gojiti divjad v lovišču.

Lovski zdravo!

LOVRENC HABE

TRMA v letu 2012

Društvo za trajnostni razvoj Zadloga TRMA tudi letošnje leto ni počivalo. Še v lanskem letu, 26. decembra, so črnovrški košarkarji, člani društva TRMA, organizirali 2. novoletni košarkarski turnir vasi, ki se je odvijal v telovadnici OŠ. 28. januarja se je v isti telovadnici odvijal tudi prvi turnir trojk TRMA v dvoranskem nogometu na odboj.

Največja investicija društva je bila letos nabava teptalca. »Čeprav je bil prvi letošnji poizkus Zveze društev za izpeljavo

Trnovskega maratona neuspešen, še vedno nadaljujemo aktivnosti za smučarski tek, to je urejanje prog in organizirano vadbo smučarskega teka,« je februarja letos povedal Jošt Rupnik, predsednik TRME. V začetku marca se je na občnem zboru z ustaljenim dnevnim redom sestala večina članov društva. Predsednik je poročal, kakšna je situacija z zbiralicama mleka, kaj bo z igriščem v Zadlogu in katere cilje ima društvo v tekočem letu. Kot prvi cilj je bil 10. junija uspešno izpeljan tek na Špičasti vrh, na katerega se je prijavilo preko 80 tekmovalcev. Celo poletje pa je bilo v znamenju kolesarskih vzponov na zadloškega 'očaka'. Potekale so štiri tekme za pokal »Trme«, in sicer 17. junija, 15. julija, 29. julija in 12. avgusta, ko so bili znani zmagovalci pokala v vseh kategorijah. Tistega lepega popoldneva je potekal tudi turnir v dami, zvečer pa poleg veselice še turnir v namiznem nogometu.

Novost v društvu je folklorna skupina Abraham, ki deluje tri leta. Glavna cilja folklorne skupine sta ohranjanje tradicionalnega spleta plesov, ki jih je pred 50 leti na Črnovrško prinesla gospa Mojca Vodopivec, in učenje novega spleta. Tako so se z novim plesom pod mentorstvom gospe Vide Žlogar udeležili prvega mednarodnega folklornega festivala na Rakeku. Oba plesa so predstavili na Dnevih evropske kulturne dediščine 22. septembra v Idriji.

Trma že nekaj let aktivno podpira ekipo lastnikov gozdov s področja SGG Tolmin na tekmovanju v Gornji Radgoni.

FOTO: LOVRENC HABE

Kot vsako leto so tudi letos posegli po najvišjih mestih med posamezniki in po drugem mestu v ekipnem tekmovanju. Spodobi se, da se vsem tistim, ki aktivno sodelujete in prispevate k prepoznavanju društva, zahvalimo tudi na tem mestu!

TOMAŽ RUDOLF

Naj bo dan ali noč, mi smo vedno vam v pomoč!

Letošnje leto je bilo za gasilce našega društva zelo pestro. Dolga suša je botrovala k temu, da smo imeli veliko dela s požari v naravi, ki so pogostokrat dolgotrajni in pri katerih obstaja nevarnost, da se, ko je gašenje že končano, ponovno razvijejo. Po končanem gašenju gasilci ostanejo na požarišču več ur in spremljajo dogajanje, ob morebitnem ponovnem požaru pa ogenj hitro pogasijo. Travniški in gozdni požari od gasilca zahtevajo dobro fizično pripravljenost, zaradi vročine in aktivnega dela pa obstaja velika nevarnost dehidracije.

Požari v naravi so z vozili velikokrat težko dostopni. Z manjšim gasilskim vozilom za gozdne požare, ki ga imamo v našem društvu, lahko dostopamo tudi do požarov, ki so na težje dostopnem območju, vendar avtocisterna pogostokrat ostane daleč od požarišča. Zato take požare gasimo s čim manj vode. Težavno je tudi iskanje požarišča, saj mnogokrat zagori na območju, do koder je možno priti le preko gozdnih vlak. Zaradi nepoznavanja terena in številnosti vlak je zaželeno, da prijavitelj požara pride na glavno cesto in od tam vodi gasilce. Po vsej Sloveniji je bilo letos veliko požarov v naravi. Gasilci PGD Črni Vrh smo sodelovali pri gašenju dveh večjih požarov, in sicer na Sveti Gori pri Gorici ter na Črnem Kalu. Gašenje požara na Sveti Gori je bilo zelo otežkočeno zaradi težkega dostopa z vozili in zaradi množice neeksplozivnih ubojnih sredstev, ki so še spomin na prvo svetovno vojno. Pri gašenju tega

Društvo podeželskih žena Idrija-Cerkno

V društvo, ki šteje okrog 150 članic, je včlanjenih tudi precej žena s Črnovrške planote. Udeležujemo se raznih prireditev, na katerih lahko predstavimo svoje društvo. Leto nekako pričnemo oz. zaključimo z rednim občnim zborom, na katerem je po navadi kar precej veselo.

Letos smo sodelovale na kar veliko prireditvah (degustacija žlikrofov po Merkatorjevih centrih, Dnevi evropske kulturne dediščine v Idriji, otvoritev knjižnice v Črnem Vrhu, Čipkarski festival v Idriji ...), na katerih smo postregle s svojimi doma pripravljenimi dobrotami. V našem društvu se veliko dogaja tudi na področju izobraževanja naših članic. Kar nekaj le-teh se je letos udeležilo računalniškega tečaja, tečaja peke domačega kruha in potic. Prav tako kot izobraževanje je za nas pomembna sprostitev. Udeležimo se tudi zabavnih tekmovanj, kot je bilo vseslovensko tekmovanje kmetic v šaljivih igrah v Loški dolini ali pa državno tekmovanje v spretnostni vožnji s traktorjem in enosno prikolico v Brežicah. Tekmovale smo tudi v Kanomlji na igrah brez meja, ki so bile del krajevnega praznika Kanomlje. Tako kot iz Brežic smo se tudi iz Kanomlje domov vrnile s pokalom. Zadnja prireditev, ki smo se je letos udeležile, je bil

FOTO: ARHIV PGD ČRNI VRH

požara je sodelovalo pet gasilcev našega društva z gasilskim vozilom za gozdne požare, z istim vozilom pa smo se le teden dni kasneje štirje gasilci odpravili na gašenje požara na Črnem Kalu. Na območju naše krajevne skupnosti smo gasili štiri travniško-gozdne požare, en požar stanovanjskega in en požar gospodarskega objekta, zasilno prekrili tri strehe poškodovane v neurju in posredovali v dveh primerih, ko je meteorna voda ogrožala stanovanjske objekte.

Gasilci opažamo, da prijavitelj velikokrat ne pokliče Centra za obveščanje na številko 112, temveč kliče prijatelje in sosede gasilce, ki potem posredujejo informacijo dalje. S takim načinom obveščanja smo gasilci obveščeni veliko pozneje, kot bi bili, če bi prijavitelj nesreče poklical na številko 112. Operater, ki sprejme klic, bo od vas sprejel vse potrebne podatke in jih bo nato posredoval enotam sil za zaščito in reševanje (ZiR), na tak način gasilci v najkrajšem času pridobimo informacije o kraju in okoliščinah dogodka ter o morebitnih ponesrečencih. V času, ko vsi opažamo povečano število dogodkov, kjer je potrebno posredovanje sil ZiR, imejmo vedno v mislih, da ob dogodku pokličemo številko 112.

FOTO: OSEBNI ARHIV SILVE RUPNIK

izbor za kmetico leta 2012. Odvijal se je v Šmarjah pri Jelšah. Letošnja zmagovalka je doma iz Zasavja.

Mislím, da nam ni treba v Zasavje, da najdemo pridno kmečko oz. podeželsko ženo, ampak če se samo malo ozremo okrog sebe, jih lahko tudi v našem okolju in med nami najdemo kar nekaj. Samo opaziti in ceniti jih moramo.

ALOJZ RUPNIK

Čebelarstvo v letu 2012

Vsi slovenski čebelarji bomo skušali leto 2012 čim prej pozabiti, ker nam res ni dalo nič dobrega. To velja za vso Slovenijo, morda še bolj za Črni Vrh.

Že v jeseni 2011 je marsikdo izgubil precej čebeljih družin, ki jih je pobrala varoa; v Čebelarskem društvu Idrija v povprečju kar 35 %. Tudi sam sem izgubil veliko družin, na nekaterih stojiščih preko 50 %.

V prvih spomladanskih dneh v mesecu marcu smo bili kar optimistični v pričakovanju dobre letine. Žal ni bilo tako. Že v maju, še bolj pa v juniju, je nastopilo slabo vreme z dežjem in ohladitvijo. Vsi povzročitelji medenja so prekinili, tako da donosov ni bilo, razen ob cvetenju lipe, ko so čebele nekaj le prinesle tudi za čebelarje. Vendar pa donos ni presegel 10–20 % povprečne letine in zato bo domačega medu primanjkovalo. Podobno velja za vso Slovenijo, le lokalno je bilo malo boljše – lipa na Tolminskem, kostanj na Dolenjskem in nekaj akacije v Prekmurju. Čebelarji smo morali kar hitro ukrepati in priskrbeti sladkor za jesensko krmljenje čebel, da si s tem pripravijo dovolj hrane za preživetje zime. Vemo, da mora imeti čebelja družina za preživetje in uspešen spomladanski razvoj vsaj 12–15 kg kakovostne hrane, kar pa v tako slabi letini ni ravno enostavno. Poleg omenjenih nevšečnosti imamo čebelarji še vedno veliko težav z zdravstvenim varstvom čebel. Že kakih 30 let nam, enkrat več, drugič manj, povzroča največ težav zajedavec varoa, ki se ob ugodnih pogojih izredno hitro množi in za sabo pušča prazne panje. Težava je, ker ne moremo ukrepati

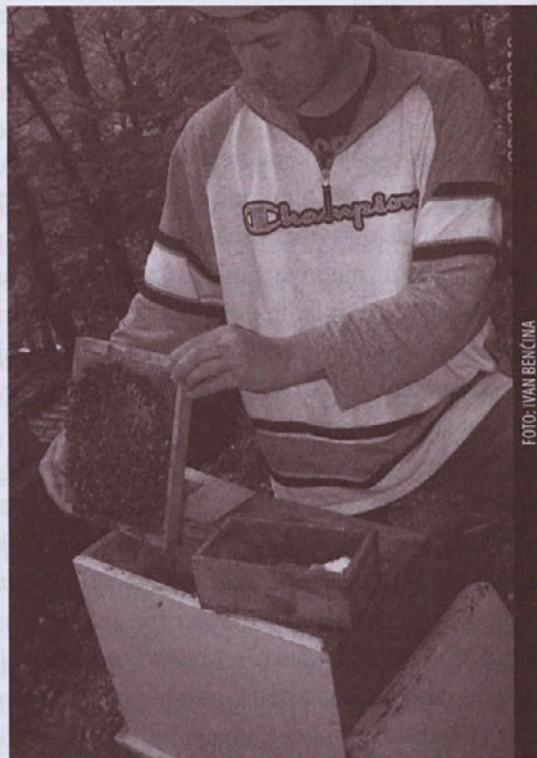

FOTO: IVAN BENČINA

s katerim koli sredstvom in ob neprimernem času, saj potem pade kvaliteta medu. Uporabljati moramo čim več naravnih sredstev, kar pa zahteva precej več časa in primerne znanja. Ker pa smo čebelarji vztrajni in se vedno tolažimo s tem, da bo boljše, nam tudi tako slaba letina ne bo vzela korajže. Je pa res, da se moramo tudi mi izobraževati, da smo kos vsem težavam. Prav zato v Čebelarskem društvu Idrija vsako leto organiziramo 3–4 predavanja na razne teme iz čebelarstva. Veseli nas, da se nam je v zadnjih letih pridružil kar nekaj mladih čebelarjev, kar je znak, da čebelarstvo ne bo izumrlo.

Naj zaključim z našim čebelarskim pozdravom: »Naj medi!«

Avto klub Žaba

Začetki avto kluba segajo skoraj desetletje nazaj, ko je v Črni Vrh prihrumel prvi dirkalni avtomobil. Peščica nadobudnežev se je pričela v mali delavnici družiti z enim samim ciljem: borba z dirkalnikom, njegovo močjo, vzdržljivostjo, uspehi. Takrat niso slutili, koliko mladih na naši planoti bodo s svojim delom zasvojili. Tako so se je začel ta šport v našem kraju zelo hitro širiti. Izdelovati so se pričeli vedno boljše pripravljene dirkalniki, prihajali so novi in novi dirkači. Nekateri so se preizkusili kot vozniki, drugi kot sovozniki, spet tretji pa so se priključili spremljevalnim ekipam, ki skrbijo pred, na in po dirki, da so avtomobili kar se da dobro pripravljene. Vsako leto je bila močnejša želja, da se v Črnem Vrhu ustanovi avto klub, da bi domači talentirani dirkači lahko na avtomobilističnih prireditvah po Sloveniji in tujini predstavljali svoj kraj, saj so bili do sedaj primorani nastopati pod imenom različnih slovenskih avto klubov. Cilj ustanoviteljev kluba je tudi pritegniti čim več mladih v avto šport in jim kar se da pomagati na njihovi športni poti.

Ta želja se nam je dokončno uresničila v začetku letošnjega leta, ko smo privrženci bencinskih hlapov ustanovili Avto klub Žaba. Klub že v prvem letu delovanja šteje nekaj manj kot 40 članov. Med njimi je kar 15 tekmovalcev z opravljeno dirkaško licenco. Prav vsak je tesno povezan s samim avtošportom na naši planoti, nekateri kot vozniki, sovozniki, člani spremljevalnih ekip, športni funkcionarji, nekateri pa zgolj kot zvesti navijači. Člani kluba prihajajo v večini iz domačega kraja, nekaj pa jih je tudi iz sosednje ajdovske ter logaške občine.

Avto klub Žaba je v letošnjem letu organiziral pravo rally testiranje, na katerem so lahko dirkači kluba ter še nekaj dirkačev iz drugih klubov ves dan testirali dirkalnike ter sproščali adrenalin. To je bila odlična priložnost za njihove navijače, da so se lahko preizkusili na sovoznikovem sedežu in spoznali ta šport tudi iz dirkalnika. Namen dogodka je bil tudi,

da se v ta šport privabi čim več novih dirkačev.

Člani našega kluba so se v letošnjem letu merili v kar treh od štirih različnih disciplinah, ki potekajo v okviru državnega prvenstva. Tekmovalo je kar trinajst različnih posadk, v enajstih dirkalnikih, saj so nekateri nastopali v več disciplinah. Nastopali so tudi na tekmovanjih zunaj slovenskih meja. Tako lahko z gotovostjo trdimo da se Črnovrška planota uvršča v sam slovenski vrh po številu dirkačev na prebivalca.

Člani kluba so v letošnjem letu zbrali veliko nastopov na mnogih prireditvah ter klubu že pridirkali nekaj vidnejših rezultatov.

Cilji kluba v naslednjem letu so delovati še na višjem nivoju kot je deloval letos ter v naše vrste privabiti še nove dirkaške nadobudneže, ki nam bodo v mednarodnem prostoru pomagali promovirati našo Črnovrško planoto.

BLAŽ ŽGAVEC

Javorjev Cvet pomladi

Ansambel Javor je v letošnjem letu praznoval 10. obletnico svojega delovanja. Člani ansambla Primož Merlak, Andrej Malavašič, Uroš Sitar, Florjana Lampe in Blaž Žgavec smo ob tem izdali svoj tretji glasbeni projekt, ki smo ga nadgradili s sodelovanjem z znanim kitaristom in aranžerjem Milanom Kokaljcem, posneli pa v studiu Tadeja Miheliča. Z jubilejnim projektom smo zelo zadovoljni, saj je na njem devet avtorskih skladb, skladba Sinko ne sprašuj ansambla Lojzeta Slaka v naši izvedbi in skladba ansambla Viharnik Rada bi spet hodila, ki smo jo posneli skupaj z njimi ob njihovi dvajsetletnici delovanja. Zraven pa smo dodali še štiri videospote, ki so bili posneti v produkciji TV Golica.

V mesecu aprilu smo v domačem kraju priredili koncert z gosti, ki je čudovito uspel. Zahvaljujemo se enkratni publiki, ki je nas in vse nastopajoče spremljala z navdušenjem od prvega do zadnjega trenutka skoraj štiriurnega koncerta.

FOTO: ROBERT KRAMPŠEK

Leto 2012 je bilo za naš ansambel tudi sicer zelo uspešno, saj smo se predstavljali na RTV v finalu tekmovanja Pesem zime v oddaji Na zdravje, kar nekajkrat smo nastopili v oddaji TV Golica v živo, prejeli smo tudi priznanje Sveta KS Črni Vrh, poleg tega pa še veliko nastopali po veselicah in zabavah.

Tako smo s trudom in vestnim delom proslavili našo deseto obletnico, sedaj pa z veliko volje in moči, z veseljem in pričakovanjem vstopamo v naslednje desetletje.

IRENA KENK

Z »roko v roki« delovanje v šoli

V šolskem letu 2011/2012 je Osnovno šolo Črni Vrh obiskovalo 120 učencev, v letošnjem šolskem letu pa šolo obiskuje 115 učencev.

Vsak nov začetek prinaša kaj novega, predvsem upanje, da bo šolsko leto potekalo skladno s pričakovanji in željami učencev, učiteljev in staršev.

Skladno z navodili Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport smo morali pri oblikovanju oddelkov ter načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela za šolsko leto 2012/2012

dosledno upoštevati določila Pravilnikov o normativih in standardih ter Uredbe o merilih za oblikovanje javne mreže osnovnih šol, javne mreže osnovnih šol in zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter javne mreže glasbenih šol (Ur. l. RS, št. 16/98, 27/99 in 34/03). Glede na nedvoumne normative ter varčevalne ukrepe, ki se izvajajo na področju vzgoje in izobraževanja, smo morali oblikovati kombinirani oddelki 5. in 6. razreda. Oblikovali smo ga po navodilih uredbe iz učencev zaporednih razredov, kar sta v našem primeru omenjena dva razreda.

V preteklem šolskem letu je bil učni uspeh 100 %, realizacija pouka 99,51 %, obisk pouka 94,65 %, realizacija razširjenega programa (dodatni, dopolnilni pouk, interesne dejavnosti) 100 %.

V šol. letu 2011/2012 smo poleg mnogih uspešnih nastopov naših učencev na šolskih tekmovanjih različnih nivojev, izvedenih naravoslovnih, kulturnih, tehniških in športnih dni, projektov in krožkov izvedli dve veliki prireditvi, in sicer Dobrodelni koncert (29. 10. 2011) in prireditev ob 50-letnici Čipkarske šole Idrija, Oddelek Črni Vrh (1. 6. 2012). Ob tej priliki je Čipkarska šola Idrija, Oddelek Črni Vrh, pod vodstvom učiteljice klekljanja Anke Jamšek pripravila razstavo čipk, in sicer izdelke učencev Čipkarske šole Idrija, Oddelek Črni Vrh, in

FOTO: BLAZKA BENČINA

Društva klekljaric Črni Vrh-Godovič. Izdali smo tudi publikacijo Stare tehnike klekljanja oživijo, v kateri so bili predstavljeni načrti MBS za tehnike klekljanja, 50 let delovanja Čipkarske šole Idrija, oddelek Črni Vrh, šolsko raziskovalno delo Trgovina s čipko in inovacijski projekt Čipka v naravnih materialih pripoveduje o življenju.

Inovacijski projekti vzgojno-izobraževalne organizacije spodbujajo, razvijajo in širijo inovacijsko kulturo med učitelji in učenci. So sinonim za gibanje, ki utrjuje slovensko pedagoško tradicijo in jo hkrati posodablja »od spodaj navzgor«. Inovacijski projekt Čipka v naravnih materialih pripoveduje o življenju smo zasnovali in izvajali v šolskem letu 2011/12. Vanj je bilo vključenih vseh 60 učencev od 6. do 9. razreda. Izvajali smo ga pri rednem pouku ter pri urah klekljanja v oddelku Čipkarske šole Idrija v Črnem Vrhu. S tem projektom v letošnjem šolskem letu nadaljujemo. Vodja projekta je Barbara Petkovšek, članice strokovne komisije pa so Anka Jamšek, Lilijana Homovec, Meta Gregorač (Čipkarska šola Idrija) in Metka Fortuna (Čipkarska šola Idrija).

Cilj projekta je bil, da učenci v učni praksi klekljanja spoznajo učinek uporabe naravnih materialov za spodbujanje ustvarjalnosti ter doživljanja in razumevanja narave. Učenci so spoznavali naravne materiale, njihovo uporabnost, obstojnost in likovno vrednost na nov, drugačen način, ki nas je vse spodbujal k nadaljnjemu raziskovanju, saj so nastajajoče in končane čipke prinašale presenetljive estetske in tehnične rezultate, pa tudi rezultate v smislu krepitve socialnih veščin in pozitivnega doživljanja učenja in dela.

Poleg kakovostnega vzgojno-izobraževalnega dela, ki je poglobljeno poslanstvo šole, smo si v šoli za prednostno nalogo zastavili skrb za dobre medsebojne odnose na vseh ravneh (učenci, učitelji, starši) z željo, da bi se v šoli vsakdo dobro počutil. Na šoli se zavedamo, da so vrednote: učim se, ustvarjam, sodelujem z drugimi, sem odgovoren in srečen ključnega pomena za sodelovanje v skupno dobro vseh. Zaradi navedenega nudi šola svoje prostore za izvajanje njihovih

dejavnosti Glasbeni šoli Idrija, oddelku Čipkarske šole Idrija ter številnim športnim, kulturnim in drugim društvom v kraju in izven.

V času počitnic smo zamenjali še zadnja štiri okna (dve v knjižnici in dve v kabinetu športne opreme), z varčnejšimi svetilkami vse luči v telovadnici ter dvoje vrat v telovadnici (vhodna in vrata v kabinet športne opreme), nabavili pa smo 20 stolov in mizo za učilnico tehnike in tehnologije, interaktivno tablo za učilnico biologije ter računalnik za učilnico matematike. S tem smo izboljšali standard bivanja in dela na šoli. Ker pa se zavedamo, da dajo dušo, pravo vrednost šoli le učenci, starši, zaposleni na šoli, krajani, predstavniki lokalne skupnosti, skratka vsi, ki se redno ali občasno vključujejo v delo šole ali pa so samo naključni obiskovalci šole, si želimo, da z navedenimi »z roko v roki« oblikujemo delovanje v šoli.

Zaposleni na šoli opravljamo pomembno delo in smo ves čas pod budnim očesom učencev, staršev in moramo neprestano dajati zgled pozitivnih osebnosti, polnih upanja. Na svojem področju želimo biti najboljši in predvsem učitelji in mentorji učencem, ki postopoma stopajo v najbolj ustvarjalno življenjsko obdobje.

JANA MERLAK

Tudi v domu starejših prepevamo

Naš dom je v začetku oktobra praznoval 10. obletnico. Zaradi slabših časov in varčevanja smo se odločili, da prireditve ob obletnici izvedemo kar sami – stanovalci in zaposleni. Rdečo nit prireditve je imel domski pevski zbor. Tudi ta je zakoral v 10. leto delovanja.

Na začetku našega delovanja je sodelovanje v zboru predstavljalo bolj družabno srečanje s prepevanjem znanih narodnih pesmi. Tudi številčno smo bili kar skromni, dokler se dom ni v celoti napolnil. Ko smo odpodili še miselnost, da so glasovi starostnikov za staro šaro, pa smo začeli resneje delati.

Dobivamo se ob petkih dopoldne. Prepevamo stare narodne pesmi, domovinske, cerkvene, v zadnjem času pa se lotevamo tudi novejših, saj so za nas še večji izziv. Ne mine domska prireditve, da je ne popestri naš zbor. Spremljamo napovednik in se vsaj malo tudi tematsko pripravimo. Najlepše so decembrske prireditve. Takrat je najbolj veselo in najrajši smo skupaj. Poskušamo ustvariti čim bolj domače vzdušje.

V lanskem letu smo prvič pripravili tudi samostojni koncert. Kar veliko vaj je bilo potrebnih, da smo se dobro pripravili na naš program. Deležni smo bili pohval celega doma.

Sedaj se pripravljamo na novoletno zabavo in upamo, da nas ne bodo napadli bacili in virusi in bo prireditve zboru v ponos in v zadovoljstvo vseh.

FOTO: ARHIV DOMA BOR

NATAŠA FELC

Utrip župnije v letu 2012

Socialna pravičnost je bila glavna nit preteklega pastoralnega leta. Slovenska Cerkev je hotela nas in širšo družbo opozoriti na nepravilno razdeljenost materialnih dobrin v sedanji družbi. Nekateri žive v revščini in komaj shajajo iz mesec v mesec, drugi se kopljejo v bogastvu. To vodi v razslojevanje, razdor in končno do večjih konfliktov in vojne. Cerkev opozarja na tenkočutnost naših src, da znamo opaziti in videti stiske in potrebe in da nanje, kolikor se da, zadovoljivo odgovorimo. Novo pastoralno leto 2012–2013, ki smo za začeli septembrom, pa je razglašeno za leto vere. Osrednji namen je, da bi se v

vsakem verniku prebudilo hrepenenje po poglobljanju vere, obogatili naj bi praznovanje vere v bogoslužju, zlasti evharistiji. Okrepilo pa naj bi se tudi pričevanje vernikov. Iz tradicionalne vernosti naj bi prehajali v osebno vero, osebno povezanost z Bogom. Osebno naj bi odgovorili Bogu, ki nas kliče na pot vere. Leto vere naj bi predstavljajo neko romanje človeka, ki naj bi na pot jemal samo bistveno: evangelij in vero Cerkve.

Preko celega leta smo obhajali praznike, se zbirali pri nedeljskih mašah, v svetih časih pri različnih pobožnostih (križev pot, šmarnice, molitev rožnega venca). Pripravili smo srečanje za starejše župljane ter oratorij za otroke in mlade. Kot župnija smo poromali na Sveto Goro in na Brezje ter v Crngrob.

Na gospodarskem področju ni bilo večjih del. Opravljena so bila običajna vzdrževalna dela na strehi cerkve, na oknih v župnišču. Dogradili smo računalniški program prikaza pesmi v cerkvi, nabavili nov fotokopirni stroj. Orgle so bile temeljito pregledane in popravljene. S pomočjo sponzorjev smo obnovili dve postaji križevega pota. Zaradi gospodarske krize se nismo podajali v večja dela.

V župnijsko občestvo smo v tem letu z zakramentom sv. krsta sprejeli 12 otrok, k prvemu svetemu obhajilu je pristopilo 15 otrok, zakrament svete birme je prejelo 29 mladih, krščanski zakon pa je sklenilo 7 parov. Precej veliko število župljanov, in sicer 18, pa se je preselilo v večnost. (Podatki zbrani do 17. 11. 2012).

O delu po nekaterih skupinah, ki že več let delujejo v naši župniji, so nekaj vrstic zapisali njihovi sedanji voditelji. Da bo zapis o delovanju naše župnije čim bolj zaokrožen, naj na kratko omenim še nekatere skupine, ki niso omenjene v predstavljenih poročilih. Najprej Župnijski pastoralni svet (ŽPS), ki je glavna in najbolj potrebna skupina vsake župnije. Ima nalogo, da župniku pomaga pri vodstvu župnije in z njim načrtuje, usmerja ter vodi pastoralno delo v župniji. Je »most« med župnikom in župljani. Prav zato so kot člani zbrani predstavniki posameznih zaselkov in skupin, ki delujejo v župniji. Poročila o sejah in vsebini njihovih sej lahko preberete

v »Oznanilih«.

Omenila bi še skupino »obiskovalcev doma«. Že prejšnje leto se je porodila ideja, da bi se otrokom višjih letnikov omogočilo obisk starostnikov v domu. Letos je ta skupina kar številna in lepo sodeluje pri skupnem druženju z oskrbovanci v domu. Skupino vodi delovna terapevtka.

Naj omenim še molitveno skupino. Zbira se vsak četrtek po maši in moli za potrebe naše župnije in Cerkve na Slovenskem. Molitve smo vsi potrebni in zato smo hvaležni tudi tej molitveni skupini, ki nesebično daruje svoj čas za molitev za nas vse.

Mešani pevski zbor, ki deluje tudi kot Društvo Mešani pevski zbor dr. Frančišek Lampe, pa je predstavljen posebej.

Otroški zbor združuje pevce in pevke, stare od 4 do 10 let, ki se enkrat tedensko na pevskih vajah učijo za nekatere prvih zborovskih pesmi. Glavni namen zbora je, da že razmeroma majhni otroci postanejo dejaven člen župnijskega občestva in po svojih močeh pripomorejo k lepšanju bogoslužij v župniji. Najmlajši pevci in pevke navadno sodelujejo pri svetih mašah ob godu svetega Miklavža, po enkrat v božičnem in postnem času in pri prvem svetem obhajilu, s petjem pa polepšajo tudi praznovanje ob materinskem dnevu, udeležijo se krajevne revije Naj pesmi srca nam vedre in dekanijskih srečanj otroških in mladinskih zborov, ki je bilo letos v Spodnji Idriji. Otroci pojejo predvsem nabožne pesmi, ki so namenjene prav otroškim zborom, in s tem bolje spoznajo cerkveno leto in dele maše, navadijo se nastopanja in pridobijo na posluhu.

Polona Rudolf

V župniji že vrsto let deluje zakonska skupina. Srečujemo se zadnjo soboto v mesecu. Razmišljamo in pogovarjamo se ob temah, ki so zbrane pod naslovom »Zakonca na skupni poti«, ki jih po ameriškem originalu pripravljata Vilma in Dani Siter. V naše srečanje je redno vključena tudi krajša molitev. S svojim sodelovanjem sooblikujemo nekatera bogoslužja med cerkvenim letom. Zelo lepi so križevi poti, kjer so k sodelovanju

povabljeni tudi drugi zakonski pari, ki niso vključeni v zakonsko skupino. Skupina nas povezuje ter krepi v veri in upanju. Skupaj smo na poti življenja, na kateri se spodbujamo, opogumljamo, se veselimo veselih dogodkov in žalujemo v dneh stiske in preizkušnje. Vedno nas zvesto spremlja, bodri in blagoslavlja župnik Srečko, za kar smo mu zelo hvaležni.

Dušan Žgavec

Lansko lučkarsko leto je Vera in luč praznovala 40-letnico svojega obstoja. Ob tem jubileju smo oznanjali svetu, kakšno je življenje naše skupnosti. Geslo obletnice je bilo »Glasniki veselja«. Mi vsi – lučke, starši in prijatelji – smo poklicani kot glasniki veselja in oznanjamo: »Tam, kjer je ljubezen, lahko trpljenje, na trenutke lahko zelo globoko trpljenje, prebiva skupaj z veseljem.«

Ana Kavčič

Skupino pritrkovalcev je v šolskem letu 2011/12 obiskovalo 7 birmancev. Če le ni bilo kakšnih drugih obveznosti, smo se dobivali ob sobotah, in sicer na 14 dni. Večino vaj smo imeli v veroučni sobi na glasbene cevi, da smo dobro natrenirali ritme, ki smo jih potem izvajali tudi v cerkvenem turnu. Za pritrkovalce so najpomembnejši dogodki v letu vsi večji cerkveni in župnijski prazniki (božič, velika noč, sv. birma ...), saj takrat lahko s pritrkavanjem naredimo praznike še bolj slovesne. Tako lahko v svojem imenu zatrdim, da je najlepše biti pritrkovalec na hladna zimska jutra na praznične dni, ko se vsi dobimo uro pred mašo in tako, verjamemo vsi, polepšamo praznik vsem župljanom.

Matej Rupnik

Mladinski pevski zbor je v preteklem letu sodeloval na Dekanijskem srečanju mladinskih in otroških pevskih zborov naše dekanije, ki je bilo 27. maja. 3. junija smo se udeležili krajevne revije Naj pesmi srca nam vedre. Poleg tega smo redno, v vsakem svetem času enkrat, sodelovali pri sv. maši, 6.

maja tudi pri sv. birmi, 25. avgusta pa na poroki v naši župnijski cerkvi.

Lea Zajec

V letošnjem šolskem letu so konec septembra ministranti med svoje vrste sprejeli dva nova ministranta iz tretjega razreda, eden pa se je poslovil. Letos 26 ministrantov vsak dan v letu poskrbi, da župnik lažje opravlja svoje delo, saj so se na prvem sestanku dogovorili, kdo kdaj ministrira. Med tednom navadno ministrirata eden ali dva ministranta, v nedeljo zjutraj jih je 10, ob desetih pa 12. Sicer pa »beli fantje« pred oltarjem vsako leto sodelujejo na dekanijskem srečanju ministrantov. Letos je bilo to maja na Vojskem, kjer so bili nepremagljivi v prav vseh športnih disciplinah.

Lovrenc Habe

Osnovna naloga mlajših bralcev je sodelovanje pri mašah med tednom. Dogovorjeni smo, da vsaka izmed petih članic bere trikrat na mesec. Skupne sestanke imamo štiri- do petkrat na leto. V prvem delu sestanka vadimo branje in se pogovorimo o izboljšavah, v drugem delu pa na zabaven način spoznavamo Sveto pismo in svetopisemske osebe (kvizi, pantomima, različne besedne igre ...). Poskušamo poudariti, da naloga bralca ni samo lepo branje, ampak predvsem življenje po Svetem pismu.

Klara Rupnik

V letošnjem letu se je v župniji spet obudila mladinska skupina. Zaenkrat nas je malo, a ker je mladost norost, smo pripravljene skupaj z Božjo pomočjo preskakovati mnoge ovire. Povezani z vrvjo prijateljstva gremo počasi naprej, spoznavamo radosti in bridkosti življenja, si stojimo ob strani in si pomagamo pri rasti. Upamo, da za vedno ohranimo svojo razigranost in zagon, ki ju imamo sedaj.

Urška Čuk

Dramska skupina je lansko leto štela 9 članic, ki so se redno zbirale na vajah in pripravile zdaj že uveljavljen program. Miklavževo igrico so odigrale trikrat. Na Miklavžev večer so jo celo posneli za nacionalno televizijo. Posnetek je bil objavljen pri dnevniku 6. 12. Spomladi je bila v cerkvi predstavljena igrica ob materinskem dnevu. Ponovitev je bilo mogoče videti v Domu starejših Bor. Potem pa so sledile dolge priprave na oratorijsko igrico, ki je bila uprizorjena dvakrat.

Adrijana Tominec

Oratorijsko dogajanje je imelo letos za zgled sestro Marijo Dominiko Mazzarello. Nekaj čez sedemdeset otrok in okrog petindvajset animatorjev je tudi letos uživalo v doživetem počitniškem tednu. Navdušenje ob druženju in vzgojna nota sestre Dominike je oratorij kot po navadi oblikovala kot zabaven, raznolik in poučen. Zanimivo je bilo predvsem taborjenje, ki se mu nihče ni hotel odpovedati, tako da je moralo tudi vreme zdržati. Na izletu, ki je že postal tradicionalen, pa so uživali v naravnem okolju, ki ga je magično spreminjal čarodej Andrej.

Adrijana Tominec

Skupina prostovoljcev, ki smo vključeni v Župnijsko karitas (ŽK), deluje že od leta 1994. Nekateri smo člani že od samega začetka. Naše delo je predvsem, da spoznamo razne potrebe in težave v naši župniji, jih skušamo oziroma pomagamo rešiti. Seveda so naše možnosti omejene predvsem s finančnimi sredstvi, materialom, hrano pa tudi s strokovnostjo. Zato svetujemo posameznikom, kam naj se obrnejo, jih usmerimo do ustreznih ustanov.

Omenil sem težave s sredstvi. V sami župniji se ne nabere veliko, zato smo odvisni od pomoči Škofijske in Slovenske karitas ter sredstev EU (predvsem hrana). Veliko pozornosti damo na obiske ostarelih in bolnih, predvsem za praznike – božič in veliko noč. Naša prostovoljka ima redno molitveno uro za oskrbovance v Vita domu.

V letu 2012 smo v naši ŽK pomagali in razdelili hrano iz EU

38 družinam in posameznikom, in to predvsem riž, mleko, testenine, moko, olje in zdrob (1556 kg/l). Pomagali smo tudi šoloobveznim otrokom z zvezki in vrednostnim bonom.

Če se bodo razmere v družbi nadaljevale v taki smeri, bo pomoči potrebnih vedno več. Opažamo pa in nas moti, da nastajajo vedno večje razlike med revnimi in bogatimi. Zamislite si, da so si nekateri v nekaj letih nabrali bogastva v vrednosti, ki bi jo navaden, ne ravno najslabše plačan delavec, prejel v 1500–2000 letih.

Kam nas to pelje?

Alojz Rupnik

MAGDA GANTAR

Vrtičkarji in ekologija

Otroci že doma pomagajo pri raznih opravilih v vrtu, sadovnjaku ali gozdu. Značilnosti letnih časov osvojijo kar mimogrede in vsak otrok, tudi najmlajši, zagotovo ve, v katerem letnem času praznuje rojstni dan.

Vzgojitelji se z otroki dnevno podajamo na krajše ali daljše sprehode v bližnjo okolico vrtca. Dolga in vztrajna hoja krepi otrokovo vztrajnost, ki je še kako potrebna za nadaljnje

aktivnosti v življenju. Otrok skozi gibanje v naravnem okolju pridobiva veselje do gibanja, krepi zdravje, oblikuje pozitivne medsebojne odnose, opazuje dnevna dogajanja v naravnem in družbenem okolju.

Večkrat tudi ob manj prijetnem vremenu zapustimo igralnice in se veselimo vsega, kar nam je dano tega dne videti, dojeti, čutiti. Svoja opažanja podkrepimo s pogovori.

Daljši pohodi otroka spodbujajo k orientaciji v novem okolju, spoznavanju nečesa novega, neznanega, ponujajo se možnosti raziskovanja. Najlepše se ekologija otrok dotakne neposredno v naravi.

Tako smo na pohodu v Makuže prišli do problema, kako se ogniti oviri na gozdni cesti. Podrto drevo je naenkrat največja uganka. Zakaj? Kaj sedaj? Odgovori so kot blisk na dlani. Bil je vihar, pihala je burja, močan veter, ljudje so ga posekali ... Pa zakaj? Kdo in kako bo rešil nam trenutno največjo težavo? Koliko je drevo staro? Drevo je bilo nujno potipati, ga premeriti v dolžino, širino, ga objeti, poiskati odlomljeno vejo, ga povohati. Vedo, da se tudi takšno drevo da koristno uporabiti. Nekateri starši se s tem poklicno ukvarjajo.

V gozdu se dogajajo tudi nesreče. Kako jih preprečiti? Kako poklicati na pomoč ob nesreči? Otroci se o tem radi pogovarjajo. Prostor, kjer smo spomladi našli podrto drevo, smo pozneje

še nekajkrat obiskali in opazovali spremembe. In spet smo razmišljali, predvidevali, si postavljali vprašanja.

Otroška domišljija skoraj ne pozna meja in že smo ugotavljali katere živali so se naselile v podrtem deblu in pri tem naredile veliko dobrega za ostali gozd.

Letošnja jesen nam je bogato postregla z gobami. Strastni nabiralcji so se zadovoljni vračali s sprehodov.

VALENTINA TOMINEC, METODA JEREB

Knjižnica v Črnem Vrhu

Pa smo jo dočakali – svojo knjižnico namreč. Po letih takšnih in drugačnih peripetij (zgodovine odpiranja na tem mestu ne bi več razpredali) je 21. 6. 2012 luč sveta končno ugledala krajevna Knjižnica Črni Vrh, enota Mestne knjižnice in čitalnice Idrija. Dogodek smo seveda primerno obeležili s slavnostnim odprtjem, na katerem so se poleg nastopajočih (Godbeno društvo rudarjev Idrija, recitatorji in otroški pevski zbor iz OŠ Črni Vrh) zvrstili štirje govorniki: župan Bojan Sever, predsednik KS Črni Vrh Jurij Kavčič, pisatelj Ivan Bizjak in direktorica knjižnice mag. Milanka Trušnovec. Prostore knjižnice je blagoslovil gospod župnik Srečko Vončina, seveda pa ni manjkala niti pogostitev, ki so jo pripravile članice Društva podeželskih žena Idrija – Cerkno. Ob tej priložnosti smo knjižničarji izdali brošuro o zgodovini knjižničarstva v Črnem Vrhu, ki je še vedno na voljo v knjižnici, pripravili pa smo tudi razstavo del črnovrških rojakov. Posebej smo izpostavili Frančiška Lampeta, Mateja Cigaleta in Ivana Tominca, katerih dela so še vedno razstavljena v vitrini. V tednu pred odprtjem smo poskrbeli tudi za promocijo knjižnice in branja med našimi najmlajšimi, saj smo na obisk povabili vse otroke iz vrtca in OŠ Črni Vrh.

Z velikim veseljem in ponosom na tem mestu predstavljamo statistiko obiska in izposoje v črnovrški knjižnici, saj je le-ta preseгла vsa pričakovanja. Že prvi dan delovanja, 28. 6. 2012, se je v knjižnico vpisalo več kot 70 članov, trenutno pa jih je

vpisanih že okrog 200. Običajno knjižnico v štirih urah obiše okrog 130 članov, največ do sedaj se jih je v štirih urah zvrstilo 8. 11. 2012, in sicer 143. Tudi gradivo, tako otroške knjige kot tiste za odrasle, je šlo v teh štirih mesecih že skozi številne rok(ic)e, saj so si člani do začetka novembra izposodili že 5384 enot.

Črnovrška knjižnica ima tudi pester pravljjično-kulturni program. Do sedaj smo v knjižnici izvedli dve pravljici in obe sta bili lepo obiskani, 20. novembra, na dan slovenskih splošnih knjižnic, so si Črnovrščani lahko ogledali tudi otroško predstavo Ovčka, ki je prišla na večerjo v izvedbi Gledališča Smejček.

Zaposleni v Mestni knjižnici in čitalnici Idrija smo izredno zadovoljni z obiskanostjo črnovrške knjižnice. Upamo, da si vsaj tak obisk lahko obetamo tudi v prihodnje, saj bo le tako knjižnica lahko živela, njena ponudba pa se bo lahko tako na področju odprtosti kot številčnosti gradiva širila in povečevala. Upamo tudi, da se nam bo pridružil še kakšen nov član. Vabljeni.

FOTO: ARHIV KNJIŽNICE ČRNI VRH

Orbea Geax

Leto 2012 je za MBK Črni Vrh pomenilo enaindvajseto leto neprekinjenega delovanja in drugo leto delovanja pod komercialnim imenom ORBEA GEAX.

Ekonomska kriza in popolna nezainteresiranost lokalnega gospodarstva za sponzoriranje olimpijskega projekta sta povzročili, da so konec lanskega leta MBK Črni Vrh zapustili trije najboljši tekmovalci Tanja Žakelj, Nina Homovec in Nejc Rutar. Prvi dve sta prestopili v turško ekipo Salcano, Rutar pa v slovensko UCI downhill ekipo Unior Tools team. Zaradi navedenega je bilo potrebno spremeniti klubske plane in prioritete tako za leto 2012 kakor tudi za naslednje štiriletno obdobje. V predhodnih letih so bile klubske prioritete: nastopi na tekmah svetovnega pokala, izpolnitev olimpijske norme in udeležba vsaj ene tekmovalke na Olimpijskih igrah v Londonu. Z odhodom tekmovalk se je ta prioriteta prenesla na najmlajše kategorije in novo panogo gorskega kolesarstva enduro. Istočasno pa je bilo potrebno v klubu izvesti tudi finančno sanacijo, pokriti dolg iz pretekle sezone in prilagoditi odhodke bistveno zmanjšanim prihodkom.

Čeprav so bili klubske cilji za leto 2012 v začetku sezone bistveno zmanjšani, pa se ob koncu sezone lahko MBK Črni Vrh vseeno veseli kar nekaj odmevnih uvrstitev. Robert Kordež je z osvojitvijo drugega mesta v krosu na evropskem prvenstvu veteranov v Kranjski Gori za klub osvojil prvo medaljo na največjih tekmovanjih v moški konkurenci. Na evropskem prvenstvu kategorij U15 in U17 v krosu v Grazu je nastopil tudi Blaž Govekar in v skupni razvrstitvi osvojil 16. mesto. Na maratonu pa je z uvrstitvijo na peto mesto več kot dokazal, da je enakovreden svojim evropskim vrstnikom. Na državnih prvenstvih v krosu in spustu (Javornik), 4krosu (Plave) in vzponu (Dobrča) je klub osvojil šest medalj (tri zlate, eno srebrno in dve bronasti). Državni prvaki so postali Blaž Govekar v 4krosu v kategoriji U15, Matjaž Budin v krosu v kategoriji elite

in Matic Kolenc v spustu v kategoriji amaterjev.

Trideset klubskih tekmovalcev, večina je tekmovala v krosu, se je udeležilo triinšestdesetih tekmovanj v Sloveniji in tujini, od tega je bilo kar enajst tekem v panogi enduro.

V skupni razvrstitvi slovenskega pokala v krosu je ORBEA GEAX ekipno osvojila četrto mesto. Med posamezniki so pokalni zmagovalci postali Matjaž Budin (elite), Blaž Govekar (U15) in Matevž Govekar (U13).

V soorganizaciji s klubom DEŠ FLEŠ iz Šempetra pri Gorici je klub 22. julija v Zgornjih Lomeh organiziral državni prvenstvi v krosu in spustu. Pod vznožje Javornika so najboljši slovenski gorski kolesarji privabili obilo gledalcev, ki so uživali predvsem v akrobacijah spustašev. Žal se bomo tekmovanja spominjali tudi po dveh poškodbah tekmovalcev, en tekmovalec se je poškodoval na treningu, eden pa na dan samega tekmovanja. V letu 2013 bosta klubske prioritete ostali enaki letošnjima, to je delo z najmlajšimi kategorijami in panoga enduro. Treniranje dečkov in deklic bo prevzela Nina Homovec, ki ji je hujša poškodba na začetku sezone preprečila kvalifikacijski boj za nastop na olimpijskih igrah v Londonu, tu pa je nekdanja klubska tekmovalka Tanja Žakelj z desetim mestom dosegla enega vidnejših slovenskih uvrstitev.

»Kdor želi biti velik, to tudi postane,« še nadalje ostaja moto črnovrškega kluba.

Z naravo k boljšemu človeku

V šolskem letu 2011/2012 smo bili, kot vsa leta doslej, aktivni tudi taborniki Čete Črni Vrh (ČČV), ki smo enota Rodu Srebrnih krtov iz Idrije. Srečujemo se enkrat tedensko, in sicer vsako soboto za eno uro in pol s pričetkom ob 10-ih v avli Osnovne šole Črni Vrh. Vsak sestanek začnemo z igro, ob kateri se sprostimo in pripravimo na učenje raznoraznih taborniških veščin (postavljanje šotora, vezanje vozlov ...). Obenem se trudimo, da bi bili kar se da aktivni tudi v kraju, zato poskrbimo da organiziramo in se udeležujemo čimveč akcij. Tako smo, kot vsako leto, taborniško leto začeli s propagandnim taborom, kjer smo otrokom predstavili, kaj taborniki sploh delamo. Prva akcija v tem taborniškem letu je bil kostanjev piknik, ki smo ga priredili v Idrijskem Logu, tej pa je sledilo nabiranje mahu za cerkvene jaslice. V župnijsko cerkev in dom za ostarele smo tudi letos spet prinesli betlehemsko lučko in prebrali poslanico. Za konec koledarskega leta nas je obiskal še dedek Mraz, ki je s skromnimi darilci razveselil tako mlajše kot tudi tiste najstarejše tabornike.

Verjetno je za naše tabornike eden najbolj pričakovanih trenutkov prav obisk dedka Mraza. Zato se na njegov obisk temeljito pripravimo. Tako dobro ogrejemo prostor (sejna soba KS Črni Vrh) in povadimo pesmice, s katerimi kasneje tudi pričakamo prihod dobrega moža. Da pa bi čas hitreje minil, smo letos na ta večer priredili tudi turnir v namizni igri Človek ne jezi se. Skladno z imenom se med samim turnirjem nismo prav nič jezili, smo se pa zato veliko bolj smejali in zabavali. Nato pa je prišel glavni dogodek večera. Ob prihodu smo s pesmijo pozdravili dedka Mraza, s katerim smo potem imeli tudi sproščen klepet. Dedek Mraz je vsakega tabornika obdaril in nas nasmejal z duhovitimi, a modrimi mislimi. Ko je odšel in je bilo čez čas tudi našega druženja konec, smo bili vsi istega mnenja: »Dedek Mraz je zakon!«

Tekom leta smo imeli še več akcij. Tako smo spomladi skupaj z

ostalimi društvi na planoti sodelovali v akciji Očistimo Slovenijo 2012, imeli valentinov ples ter odšli na pohod na Špičasti vrh. Na tem mestu bi se radi še zahvalili ravnateljici Osnovne šole Črni Vrh Ireni Kenk, ki nam dovoljuje uporabo šolske avle za tedenske sestanke. Seveda pa kadarkoli med letom sprejemamo nove člane, saj več kot nas je, lepše je.

P. B.

MNK Fatamorgana praznoval 20-letnico delovanja

V soboto, 21. julija, smo z malonogometnim turnirjem obeležili svoj 20-letni obstoj in delovanje člani Malonogometnega kluba Fatamorgana.

Malonogometni klub smo nadobudni mladi nogometaši ustanovili poleti leta 1992 z namenom treniranja nogometa in udeleževanja na malonogometnih turnirjih. Kljub temu, da je od takrat minilo že 20 let, je kar nekaj ustanovnih članov še vedno aktivnih, saj nas poleg nogometa združuje nekaj več – prijateljstvo, ki je nastalo in se krepilo vsa ta leta. Zato se z veliko željo in veseljem še vedno srečujemo vsaj enkrat tedensko, ko po svojih močeh potreniramo in seveda tudi malce pokramljamo.

V preteklih letih smo se udeležili veliko turnirjev ter zimskih in poletnih malonogometnih lig, kjer smo osvojili skupaj okoli 50 pokalov za uvrstitve med najboljše tri ekipe. Poleg tega smo prejeli tudi kar nekaj nagrad za najboljše strelce in predvsem vratarje turnirjev. Tudi v 2. slovenski ligi malega nogometa smo se preizkusili, vendar pa smo zaradi pomanjkanja izkušenj in predvsem prevelikega finančnega zalogaja izstopili iz lige.

V domačem kraju smo organizirali 30 turnirjev, na katerih so se vedno predstavile kakovostne ekipe zahodne Slovenije, tudi s člani državnih selekcij v malem nogometu. Velikokrat se je resnično igral zelo dober nogomet. Dokaz, da je temu res

FOTO: ARHIV KLUBA MNK

tako, je veliko število gledalcev, ki se ob vsaki prireditvi zberejo ob igrišču. Igralci lahko takšno vzdušje doživimo le na malo katerem turnirju v Sloveniji.

Med aktivnostmi in dosežki iz preteklosti velja posebej izpostaviti nogometno šolo Fatamorgana, kjer smo poskušali po svojih močeh pomagati in učiti tudi naše najmlajše nogometne zanesenjake. V določenem obdobju je bilo v nogometno šolo vključenih do 30 osnovnošolcev naenkrat. Zelo dobro smo sodelovali tudi z Nogometnim klubom Idrija, saj smo tako zagotovili našim članom, da so se udeleževali tekmovanj in igrali v regijskih ligah. Tukaj gre velika zahvala staršem vseh naših učencev, saj je zaradi oddaljenosti kraja potrebno veliko žrtvovanja za prevoze na treninge in tekme. Žal zaradi preobremenjenosti v službah in premalo prostega časa nogometna šola Fatamorgana ne deluje več, smo pa poskrbeli za to, da se je marsikdo od mladih odločil prosti čas posvetiti športu.

Veliko našega časa smo posvečali tudi skrbi za športno infrastrukturo v domačem kraju, kjer smo bili z obilico dobre volje velikokrat pobudniki ali pa smo vestno in prostovoljno pomagali pri večini posodobitvenih in vzdrževalnih del na igrišču pri OŠ Črni Vrh.

Ker ima 20-letnica obstoja kluba tudi drugačne posledice, se v zadnjih dveh letih udeležujemo veteranskih turnirjev, kjer smo že osvojili nekaj visokih uvrstitev. Igranje na veteranskih turnirjih bo tudi eden glavnih ciljev v naslednjih letih, čeprav

še vedno velikokrat dokazujemo, da se lahko kosamo s precej mlajšimi igralci.

Za večletno vestno in plodno delo ter doprinos k prepoznavnosti kraja je ob letošnjem krajevnem prazniku Krajevna skupnost Črni Vrh MNK Fatamorgani podelila priznanje KS Črni Vrh.

In še nekaj besed o jubilejnem malonogometnem turnirju. Zaradi omejitev pravice nastopanja je na turnirju sodelovalo 8 ekip. Po uvodnih tekmah v skupinah so sledili izločilni boji. Pred kazenskimi streli za tretje mesto in finalnim dvobojem smo dogajanje popestrili z nogometnimi izzivi za naše najmlajše, sledil pa je tudi uradni del jubilejnega turnirja z revijalno tekmo med ustanovnimi člani MNK Fatamorgana in v kasnejših letih pridruženimi člani. Revijalno tekmo smo seveda zaključili v sproščenem in prijateljskem vzdušju s streljanjem kazenskih strelcev in skupinsko fotografijo. V finalnem dvoboju med ekipama Mladi upi in X Factor je boljšo igro prikazala ekipa X Factor in slavila z 2:1.

Člani MNK Fatamorgana se iskreno zahvaljujemo staršem, vsem somišljenikom, podpornikom, sponzorjem in donatorjem za zaupanje in podporo, ki ste nam ju nudili v vseh letih našega obstoja, obenem pa se veselimo sodelovanja tudi v prihodnje.

LOVRENC HABE

Dela v KS recesiji primerna

V letošnjem letu je Krajevna skupnost Črni Vrh imela štiri redne seje, prva je bila 15. marca. Takrat so poleg tekoče problematike obravnavali tudi probleme v zvezi s projektom »vrtec v Črnem Vrhu«, govorili so o problematiki financiranja OŠ Črni Vrh s strani Občine Idrija ter o projektu Idrijsko-Cerkljanske razvojne agencije z nazivom Dvig ravni pismenosti. Na tej seji je ravnateljica osnovne šole povedala, da je bilo iz gradiva, ki je bilo predloženo za prejšnjo sejo občinskega sveta, razvidno, da bo OŠ Črni Vrh za investicijsko vzdrževanje v letih 2012 in 2013 prejela po tisoč evrov. V letih 2014 in 2015 pa po pet

tisoč evrov. Glede na potrebe bi morali Osnovni šoli Črni Vrh vsako leto zagotoviti deset tisoč evrov sredstev za investicijsko vzdrževanje.

Na drugem sestanku letos, 10. oktobra, so najprej ugotovili, da predlog o ustreznem obratovalnem času bencinske črpalke ni bil sprejet (predsednik Jurij Kavčič se je namreč z upravniki Petrola sestal). Prav tako ni mogoče namestiti avtomatskega polnilnika goriva v KS Črni Vrh.

Pod točko tekoča problematika so člani sveta podali predloge o tem, kako bi porabili sredstva iz postavke skupne komunalne rabe za leto 2012. Ugotovljeno je bilo, da številne ceste na planoti potrebujejo prepuste. Poleg tega se trenutno že nabavljajo sredstva za obnovitev mrliške vežice. Slednja bo svojem in žalujočim z nekaj novostmi bolj prijazna. Vas pa je lahko turistom bolj prijazna že z informacijskimi tablami. Član sveta je opozoril, da jih KS Vojsko in KS Kanomlja že imajo.

Na seji 24. oktobra je bil na obisku župan Bojan Sever. Kot lahko razberemo iz zapisnika je župan sprva poudaril, da projekt »Ureditev vaškega jedra« kljub dobri pripravi na razpisu ni bil izbran predvsem zaradi razvitosti občine Idrija.

Glede povezovalnega voda Črni Vrh – Godovič je župan povedal, da je vodovod idejno že trasiran. Potrebno je preučiti ekonomiko trase ter razmisliti o možnosti priključitve posameznih hiš na vodovod. Avtobusno postajališče Predgrize se bo poskušalo urediti po istem principu kot so se urejala postajališča med Godovičem in Idrijo, je zatrdil župan Sever.

Člani sveta so župana ponovno opozorili o nujnosti nasutja bankin na cesti Črni Vrh – Zadlog in o še vedno aktualni problematiki vodenja krav po cesti. Člani sveta so postavili vprašanje glede ureditve potoka v spodnjem delu vasi. Ta naj bi se po županovih besedah urejala skupaj s kanalizacijo. Naj še omenim, da za letošnjo sušo občina Idrija ni prejela sredstev od države.

Na letošnjem zadnjem sestanku pa so govorili predvsem o proračunu za leti 2013 in 2014. Kot največji uspeh letošnjega leta lahko omenim knjižnico, ki je odlično zaživela. Z njo so

zadovoljni tako krajani kot delavci idrijske knjižnice.

FOTO: LOVRENC HABE

LOVRENC HABE

Skozi nova vrata v nov muzej

Letošnje leto je zbiratelja vojnih predmetov iz Črnega Vrha Ivana Rudolfa zaznamovalo raziskovanje Felbanove poti; to je pot iz Godoviča v Črni Vrh in naprej do Zadloga. Odkril je že skoraj celo, manjka le še del poti iz Črnega Vrha pa do konca Trebč. Sicer pa, kot pravi Ivan, letošnje leto ni imel veliko časa za raziskovanje in odkrivanje predmetov, saj je veliko dela in časa namenil obnovi muzeja. Dela so še v teku, otvoritev pa je načrtovana za pomlad ali poletje. Kdaj točno boste lahko vstopili v nov muzej, boste zagotovo izvedeli.

Imate skoraj prenovljen muzej. Kdaj ste začeli razmišljati o prenovi?

O prenovi muzeja sem začel razmišljati že lansko leto, saj sem imel vedno več eksponatov in je zmanjkalo prostora za razstavitve vseh – preveč je bilo »nametano« eno čez drugo. Letos 1. maja sem se lotil prenove – vse eksponate sem

pospravil v zaboje in nato začel preurejati prostore. Slednji bodo po novem bolj na suhem in seveda v bolj primernem prostoru za hrambo teh stvari. Dobil sem tudi »nova« vrata za vhod v muzej – slednja so iz zavora iz Grgarja, letnik 1918, italijanske izdelave. V teh zavorah so topli Slovence, najprej Italijani, med drugo Nemci, po drugi vojni pa menda tudi komunisti. Zavor so lani predelali za drugo namembnost, vrata pa sem od znanca dobil jaz.

Kaj vam je predstavljalo največ težav pri selitvi predmetov?

Največ težav sem imel pri pospravljanju vseh eksponatov v zaboje – seveda sem jih moral popisati in jih nato previdno zlagati. Sicer nimam vsakega eksponata posebej označenega, imam pa razvrščene posebej osebne predmete, bajonete, puške ... vse to seveda tudi zaradi varnosti.

Koliko časa ste ga obnavljali?

Obnova še ni končana – začel sem prvega maja, predprostor sem zaključeval konec oktobra, muzej pa bo, upam, končan spomladi. Čez zimo bomo montirali še nove vitrine, ki bodo služile za večjo varnost, manj bo tudi prahu ...

Boste kakšnemu predmetu dali posebno mesto?

Ja, tudi v novem muzeju bom na posebno mesto dal oltar vojaškega kurata, saj se mi zdi izjemna pridobitev. Največ prostora pa bo zavzelo orožje, saj je tega od vojne največ ostalo. Razstavil bom tudi prav vse osebne predmete, ki jih imam, med temi bodo posebno mesto zavzele stvari Felbana, predmeti zaledja soške fronte tukaj na črnovrškem. Moram pa poudariti, da je teh stvari res malo.

Kako je nastala ideja za železen kip, ki stoji pred hišo?

Med izkopavanjem predmetov velikokrat naletim na veliko zanimivih kosov eksplodiranih granat in šrapnelov. Že od nekdaj sem imel v mislih, da bi k muzeju prve svetovne vojne spadal tudi nek kip, sestavljen iz teh kosov. Najprej sem si mislil, da bi naredil enega vojaka, in sicer slovenskega. Slovenski

vojaki pa so bili prepoznavni po ruševčevem krivcu, ki so ga imeli zataknjenega za kape. To so bili vojaki drugega gorskega strelskega polka št. 27. Ta vojak mi je dobro uspel, saj je narejen iz kosov, se pravi iz granat in bomb, ki sem jih sam izkopal na frontni črti, pa tudi krivca ima na kapi. Ta kip pa seveda ni mišljen za strašenje, pač pa za opominjanje na velik nesmisel vojne. Pri tem kipu se ustavi veliko ljudi in ga občuduje, med drugim tudi Poljaki, Čehi in Nemci.

Koliko eksponatov imate in ali o kakšnem predmetu veste prav vse; torej kdaj je bil narejen, kdo ga je uporabljal, je bil kdo s tem ranjen ...

Vem približno, saj sem jih štel skupaj z delavcem iz idrijskega muzeja. Mislim, da jih je nekaj čez 2000. Ko jih bom postavil v nov muzej, jih bom ponovno oštevilčil. Med čiščenjem pa vedno iščem sledove borbe, a te je že davno izbrisal čas. Za noben predmet ne vem točno vseh podatkov. Največ pa vem o avstrijskem bajonetu, M95, ki ga je imel grof Windisch Graetz.

Ta grof je bil priljubljen avstrijski častnik (vojaki so ga imeli radi), bajonet pa si je dal narediti po naročilu. Na ročaju ima srebrno značko soške fronte, na rezilu pa so vgravirane vse ofenzive in datumi. Bajonet si je nato prinesel domov, na Planinski grad. Po drugi vojni so partizani iz gostilne v Podkrajju, kjer so pili z nekim sovraštvom (saj se je govorilo, da je delal za domobrance), šli zakurit ta grad. Preden so ga zakurili, so ga še okradli. Nekdo je takrat vzel ta bajonet, ga imel doma in ga rabil za lov. Verjetno je zamenjal več lastnikov, z zadnjim sem pred nekaj leti stopil v kontakt in bajonet po dolgih pogajanjih dobil. Za ta predmet torej vem, kdo je bil lastnik in kako je prišel do moje police.

Se je v muzeju zgodil že kak neljub dogodek?

Ne, ni ga še bilo. Mi je pa nekdo enkrat ukradel par malenkosti – namreč medtem, ko sem neko njegovo stvar popravljal, je izkoristil mojo nepazljivost. To je bilo žalostno, sicer pa nisem imel nikakršnih drugih problemov.

Zakon o varovanju kulturne dediščine iz leta 2008 prepoveduje zbiranje skoraj vsega, kar je v zemlji. Je ta zakon od lanskega leta že kaj napredoval? Takrat ste namreč rekli, da se še vedno posodablja in spreminja.

Se posodablja, sicer pa je zdaj vse tiho glede tega. Tista ministrica, ki ga je predlagala, sedaj ni več ministrica in verjetno se bo okrog tega še marsikaj spremenilo; iz tega zakona najbrž ne bo ostalo dosti tako, kot je bilo rečeno. Sprva je bilo rečeno, da bo lastnik vseh predmetov, ki jih izkopljemo, država. Ampak pri tem se ne da dokazati lastništva in časa pridobitve. Je pa prepovedano kopanje oz. raziskovanje predmetov, starejših od 50 let.

Ob koncu bi bralcem zaželel srečno, zdravo in mirno novo leto. Ko bo muzej spet odprt, ste lepo vabljeni, da ga obiščete. Obljubljam, da bo lepo predstavljeno in vredno (ponovnega) ogleda.

D. Č.

Tekmovanje lastnikov gozdov

Preteklo leto smo prvič predstavili sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, v katerem lastniki dokazujejo svoje znanje in spretnosti pri delu z motorno žago. Kljub napredku tehnike je delo v gozdu še vedno med najzahtevnejšimi in hkrati najnevarnejšimi deli. To velja predvsem za delo, ki se ga opravlja na tradicionalen način, to je z motorno žago, ki prevladuje pri delu v zasebnih gozdovih. Ko se lotevamo dela v gozdu se moramo zavedati vseh nevarnosti, ki nas pri tem spremljajo. Zavedanje je tesno povezano z znanjem in usposobljenostjo za delo v gozdu. Tekme so prikaz znanja in spretnosti tistih lastnikov gozdov, ki so za ta dela najboljše usposobljeni. Demonstracija dobrega in varnega dela v gozdu ima dva namena – prikazati veščine tistim, ki tako delo opravljajo, in dati misliti tistim, ki bi se takšnega dela radi lotili brez znanja in potrebne opreme, je zapisal Jošt Jakša, v. d. direktorja Zavoda za gozdove Slovenije.

Samo tekmovanje se je tudi letošnje leto odvijalo konec avgusta v okviru kmetijsko živilskega sejma v Gornji Radgoni, kjer so pod okriljem območne enote Tolmin, pod katero spada tudi Črni Vrh, nastopili Bogdan Bonča, Niko Rupnik in Matija Čuk v kategoriji varno delo z motorno žago ter Marko Žgavec v kategoriji nakladalna naprava za les.

V kategoriji varno delo z motorno žago je ekipa zasedla večno drugo mesto, kot rad izjavi njihov vodja Miroslav Rudolf in pove, da ne bodo odnehali, dokler ne dosežejo prvega. V kategoriji nakladalna naprava za les je lep uspeh dosegel Marko Žgavec, ki je dosegel najvišje število točk, kar je pomenilo prvo mesto. Vsem tekmovalcem in njihovim vodjem želim še veliko uspešnih tekmovanj, predvsem pa varno delo in čimmanj nesreč.

Slovenijo je že prerasla

Maja Golob je naša sokrajanka, ki živi in dela v Idrijskem Logu. Z njo sem opravila pogovor, da bi tudi bralci Časopisa Sloga več izvedeli o njenem zanimivem, a malo znanem in pri nas redkem poklicu.

Kdaj ste začutili, da je delo z živalmi to, kar vas veseli, in da boste v tem gradili svoj poklic?

Mislím, da sem to začutila že, ko sem se rodila. (smeh) Že od malih nog imam rada živali, nikoli nisem imela punčk, vedno sem imela plišaste pse, konje, medvedke ... Svojega živega psa sem imela od četrtega razreda dalje, pred tem sem se ukvarjala s tistim, ki ga je imel stari oče. V četrtem razredu sem izprosila psa in od takrat so vedno psi pri hiši, zaradi mene, ne zaradi drugih.

Kdaj ste se profesionalno začeli ukvarjati s tem?

Pri osemnajstih sem začela aktivno sodelovati na tekmovanjih, se šolati v društvih za višje izpite, profesionalno, torej tako, da se s tem preživljam, pa se s psi ukvarjam že kakšnih deset let.

Kaj je vaše delo? Pripravljate pse na tekmovanja ...

Tako je, vzrejam pse, pripravljám jih na tekmovanja, šolam pse, prirejam tečaje, individualno šolam pse za posameznike, ki tega ne morejo, najbolj pa sem znana po šolanju psov pomočnikov, to je psov za ljudi z posebnimi potrebami.

Katere so te posebne potrebe, za katere šolate pse?

Šolam pse vodiče slepih, pse za pomoč invalidnim osebam, pse za pomoč avtistom, pse za diabetike, pse za alergike, pse za gluhe in naglušne, pse za ljudi, ki imajo določene psihološke težave.

Kako poteka en vaš delovni dan?

Moj delovni dan poteka približno tako, kot da bi imela govedo v hlevu. (smeh) Zjutraj najprej poskrbim za pse, jim sčistim in jih spustim ven, nato se lotim treningov. To je odvisno od tega, kakšne projekte imam v delu. Če gre za pse pomočnike, se zjutraj najprej posvetim svojim psom, se pravi, priprave na razstave in kondicijske priprave za huskyje, nato vzamem pse pomočnike, enega ali dva, in grem na teren. S psom pomočnikom za slepe grem npr. v mesto in ga učim različnih ovir, s psom za pomoč invalidni osebi naredim tening z vozičkom ali pobiranje predmetov in odpiranje vrat. Če sem v drugem stadiju šolanja npr. uvajanja slepe osebe v drugem kraju, se usedem v avto in grem v drug kraj, kar pomeni, da grem od doma ob devetih in se vrnem ob šestih zvečer. Ko pridem domov, zopet poskrbim za svoje pse, jih nahranim, naredim še kakšnem trening in nato jih spravim spat. Dejansko sem cel dan v tem.

Kaj pa, ko greste na dopust? Kdo takrat poskrbi za pse?

Ko grem na dopust, pride kolegica, ki takrat živi v apartmaju nad pesjakom, in psi so štiriindvajset ur pod kontrolo. Tisti teden ali štinajst dni imajo počitek. Kolegica jih hrani, jih spusti ven, trenira pa jih ne.

FOTO: OSEBNI ARHIV MAJE GOLOB

Koliko časa traja, da se en pes pomočnik izšola, od takrat, ko ga dobite, do takrat, ko lahko druga oseba z njim samostojno dela?

To traja najmanj šest mesecev, ponavadi od šestih mesecev do enega leta. Odvisno, kdaj psa dobim in za katere potrebe ga šolam. Če na primer dobim psa za avtista, ki je že odrasel in socializiran, rabim pol leta. Če dobim mlajšega psa, ki ga moram še naučiti osnov gibanja in življenja v hiši, navajanja na druge živali in mestni hrup, potem je potrebno najmanj leto dni.

Kdo vas naprosi, da izšolate psa za slepo osebo? Ali vas kontaktira slepa oseba ali kdo drug?

Pri šolanju psov pomočnikov za slepe osebe je nekoliko drugače, kot pri šolanju drugih psov pomočnikov, saj gre tu vse preko Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Oni poiščejo osebo, testirajo osebo in potem dajo instruktorjem v delo. Slepa oseba lahko izrazi, katerega instruktora si želi. Glede ostalih psov pomočnikov, je to individualno, ljudje pridejo do mene, mi povedo, kaj bi radi in začnemo delati projekt. Veliko jih ne ve, kako to zgleda, kaj potrebujejo, kako poteka. Želijo si, slišali so nekaj o tem, potem pa je treba to izpeljati. Nekateri obupajo, ker se morajo tudi sami nekoliko angažirati, določeni pa dobro pristopijo, zelo pomagajo in skupaj naredimo super projekt.

Ali psa izbereti vi?

Absolutno jaz. Pes gre skozi določene karakterne teste, zdravstvene preglede, pregledajo kolke, komolce, hrbtenico, srce, urin, kri. Pomemben je tudi karakter psa, odvisno za katero vrsto dela gre.

Kateri psi so najbolj univerzalni, če sploh so taki?

Težko bi rekla, da so kateri univerzalni. Za slepe in invalide se največ uporabljajo labradorci. Za druge vrste dela so drugi psi. Za diabetike so lahko od ovčarjev, terierjev do španjelov,

odvisno, kakšne potrebe ima človek, ali živi v bloku ali garsonjeri, ali ima veliko parcelo. Odvisno je od tega, kakšnega psa si želi, pomembno je tudi kakšne finančne zmožnosti ima, saj velik ovčar poje veliko več kot majhen pudelj. Pomembno je, kako je človek karakterno zmožen voditi psa, ne more vsak voditi ovčarja, labradorca, to je odvisno od njegovih psihofizičnih sposobnosti.

Ali so primerni samo čistokrvni psi, ali tudi mešanci?

Sama se izogibam mešancev, ker ne vem, kaj je zadaj. Če vzameš psa iz zavetišča, nikoli ne veš njegove zgodovine. Prej ali slej se začnejo pojavljati slabe stvari in ti jih ne znaš rešiti, ker ne poznaš zgodovine in v bistvu tvegaš. Pri mešancu je lahko združenih pet, deset pasem. Pes potegne določene gene in ne moreš vedeti, kakšen bo pes in njegove lastnosti čez pol leta, ko bo zrasel. Pasemski psi imajo določene lastnosti in je zato delo z njimi lažje.

Ali trenirate tudi reševalne pse?

Ne, reševalnih psov ne treniram.

Ali se izobražujete samo v Sloveniji, ali tudi v tujini?

Večinoma se izobražujem v tujini, pri nas se ne morem več, saj sem Slovenijo že prerasla. Če kaj potrebujem, grem v tujino. Moja prva destinacija je Amerika.

Kako pogosto se udeležujete izobraževanj?

Odvisno, če imam v delu projekt, grem težko na izobraževanje.

Ali kdaj tudi izvajate izobraževanja?

Veliko pomagam v Ameriki, pri nas pa smo tako zadaj, da to še ni razvito. Trg je majhen in ne izplača se mi predavati za deset ljudi. Pri nas ni interesa, nismo še na tistem nivoju, nekaj korakov nam še manjka. Pri nas še zdravniki ne verjamejo, da se da psa za diabetika naučiti, da nakaže, kdaj bo osebi padel nivo sladkorja v krvi.

Pri diabetikih, ko osebi sladkor pade ...

Predno osebi nivo sladkorja v krvi pade in ima težave, že pes opozori. Namen je, da pes opozori, preden človek pade v komo.

Na podlagi česa pes zo zazna?

Na podlagi vonja. Človek, ki ima diabetes ima drugačen vonj. Ko se nivo glukoze v krvi niža, tudi človek spreminja vonj. Te spremembe so lahko zelo hitre in drastične in človek se ne počuti slabo, čez dve minuti pa je lahko že v nezavesti. Pes človeka opozori, ko začne spreminjati vonj, ko potekajo kemične reakcije v telesu. Zanimiv primer je tudi gluten, takega psa še ni v Evropi, trenirala sem enega prvih psov, ki je šel v Ameriko. Dekle, ki je tega psa dobilo, je zelo alergična na gluten. Če da nekdo meso na mesto, kjer je bil prej kruh in ona to meso poje, je že preveč in je nato dekle štirinajst dni v bolnišnici. V dveh letih odkar ima psa, še ni zbolela. Pri nas tako izšolanih psov še ni.

Kaj pa počjejo psi, ki pomagajo avtističnim osebam?

Ti psi so mišljeni za terapijo, da se oseba umiri. To so navadno hiperaktivno otroci in če ima tak otrok psa, ima neko obveznost. Dejansko morajo starši skrbeti za psa, ampak pes pomaga, da se avtistična oseba umiri, da dobi neko odgovornost, da lažje komunicira z drugimi ljudmi. V bistvu je to terapevtski pes. Drugi psi pomočniki predvsem fizično pomagajo, ta pa pomaga predvsem psihično. Pomagajo lahko ljudem, ki se bojijo zaprtih prostorov, v Ameriki je veliko posttravmatskih sindromov, ki izhajajo iz vojn, in ti psi ogromno pomagajo.

Ali ste za kakšnega avtista že izšolali psa?

V Ameriki sem, pri nas v Sloveniji pa skoraj ne vedo, da je to možno. Izšolala sem tudi prvega in edinega psa v Sloveniji za gluho osebo ter prvega in edinega psa v Sloveniji za diabetika, drugi za diabetika pa je šel v Ameriko. Psov za slepe in invalide pa je nekoliko več in to je pri nas bolj znano.

Ali ste se kdaj na kakšnega psa zelo čustveno navezali?

Ne, ker je moje delo profesionalno. Že ko grem v nabavo psa, vem, da bo pes šel. Psa zavestno nočem preveč navezati nase, ker to ni za nikogar dobro, trpiš ti in trpi pes. Delam vse v tej smeri, da se bo pes lažje navadil na nov dom in čimhitreje začel funkcionirati.

Ali se je že zgodilo, da se pes ni hotel navezati na novo osebo?

Načeloma izbiram take pse, ki so zelo nagnjeni k ljudem in so radi z ljudmi. Imam pa primer z ovčarjem, ki je še po sedmih letih, ko me vidi, ves neumen. Teče k mojemu avtu, ko pridem in lastnik rabi pol ure, da ga umiri. To je odvisno tudi od karaktera in pasme. Ovčarji te bolj vzamejo za sebe, labradorci pa so bolj na hojladri, se lažje prilagajajo.

Kaj vam je najlepši del poklica?

Najlepši del mi je rezultat, ko vidim, kako so ljudje presrečni in zadovoljni, ko nimajo besede, da bi opisali, kako pes spremeni življenje, ko vidiš človeka, ki mu je pes prinesel neko novo luč.

Ali ste še v stiku z osebo, ki ste ji dali psa?

Ko jaz psa zaključim, sledi skupno uvajanje, to traja mesec ali dva. Ko vidim, da sta sposobna funkcionirati sama, se umaknem. Potem smo na vezi celo pasje življenje. Če se pojavijo težave, jih rešujemo. Ni nobenega pravila, ampak minimalno enkrat na leto se gotovo vidimo. To jaz želim, ker, če pes nima okolja, ki ga želim, ga lahko vzamem, to piše v pogodbi.

Koliko stane izšolanje takega psa?

Za psa pomočnika za slepo osebo stane vse skupaj od nabave, zdravniških pregledov in šolanja devet tisoč evrov. Toliko plača zavod za enoletno delo s psom in fizične stroške.

Komu slepa oseba naslovi prošnjo za psa?

Na zavod. Če komisija na zavodu vidi, da ta oseba ni primerna, psa ne bo dobila. Glede drugih ljudi pa jaz odločam, ali bom

dala psa ali ne, ali je človek primeren in ima primerne pogoje. Pogledam ali so problemi v družini, nasilje, mamila. Psa v tako okolje ne morem dati, ker je to član družine in živi v hiši. To niso psi za zunaj. Človeku ne koristi pes v pesjaku, če mu pade žlica na tla in je ne more pobrati. Če je pes zunaj, mu ne more pomagati.

Imate tudi kakšno zanimivo anekdoto?

Gospod, ki ima psico za diabetike, ima kar hudo sladkorno bolezen. Njegova žena pa je bila zdrava. Psica za diabetike je tako naučena, da skoči na človeka, kadar ima prenizek sladkor, uleže pa se je predenj na tla, ko ima previsok sladkor. In kmalu, ko je psica prišla k njim, je začela skakati v ženo. Ker je šele prišla k njim, niso do potankosti poznali njenega vedenja. Jaz sem že po izrazu njenih oči navadno vedela, da je nekaj narobe. Žena je mislila, da se igrata. Odrivala jo je, psica pa je še kar skakala. Potem ji je mož rekel, naj si izmeri sladkor in res je imela prenizkega. Psica je torej nakazala tudi njen prenizek sladkor.

Ali imate doma tudi družinskega psa?

Imam šest svojih družinskih psov. (smeh) Potrebujejo kar veliko mojega časa.

LOVRENC HABE

5 let novic, 2. film in nova televizija

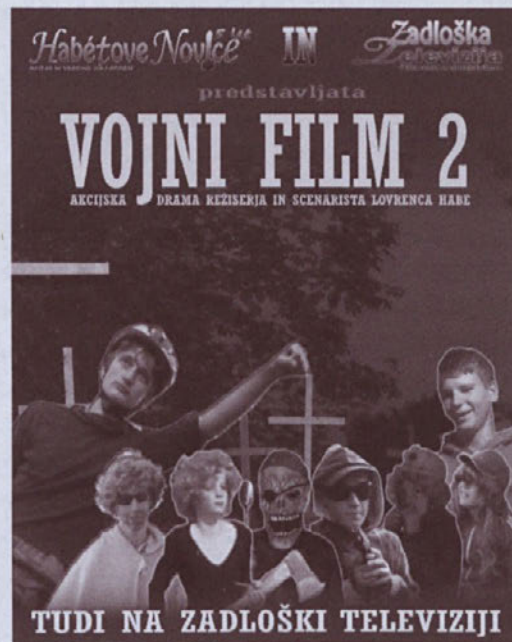
Habetove novice so letos septembra praznovale svoj peti rojstni dan. Ob tem smo v uredništvu v produkciji nove Zadloške televizije, ki je bila ustvarjena letos februarja, pripravili film z naslovom Vojni film 2.

Habetove novice, ki so se na Črnovrškem že dobro prijele, so letos praznovale pet let. S tem so dobile tudi novo oblikovanje. Ob tem smo v uredništvu pripravili kar osem dogodkov, ki so bili pod okriljem tega praznika. 18. avgusta je bila na stolpu

Špičastega vrha ves dan ekipa Habetovih novic, ki je postregla čez 10 pohodnikov od blizu in daleč. Več ljudi, natančneje 55, pa se je zbralo ob 18.05, ko je bila pod stolpom premiera Vojnega filma 2. Kot režiser sem bil izjemno zadovoljen z udeležbo tako ob 18.05, kot ob 19.05 in 20.05, ko je bila druga ponovitev.

Ker je nekaj ljudi povedalo, da bi si radi ogledali film v dolini, smo že v sredo, 22. avgusta, pripravili predvajanje filma pri Bizarju, kjer smo pripravili klopi za 30 ljudi, kolikor smo jih pričakovali. Vseh gledalcev pa je bilo 84, kar mi je dalo vedeti, da krajani spodbujajo delo mladih oz. jih film zanima. »Vojni film 2 je odličen film, pričakujemo tretji del,« so dejali številni, ki so mi izročili pohvale in spodbude. Res pa je tudi, da bi bilo potrebno nekaj stvari tudi popraviti – in jih bomo. To bomo storili v Vojnem filmu 3, s podnaslovom Črna orhideja, ki že počasi nastaja. Če ste pripravljeni igrati v filmu, povejte, z veseljem vas bomo vzeli medse!

Preden je Vojni film 2 prišel na Zadloško TV, sem ga predvajal v dijaškem domu Ivana Cankarja, kjer so dijaki in vzgojitelji

do konca napolnili dvorano. Odveč je vprašanje, če je bilo potrebno film ponovno predvajati ... Na Zadloški TV si je film v dveh dneh ogledalo preko 200 gledalcev. Edina slabost filma (ki se zagotovo ne bo ponovila v 3. delu) je zvok. Toda zvočniki lahko rešijo vse. Praznovanje 5. rojstnega dneva se je zaključilo z ognjemetom na Špičastem vrhu, in sicer 14. septembra ob 22.05.

Zadloška TV so Habetove novice v video obliki. Veliko dogodkov, ki se zgodijo na Črnovrškem, posnamemo, zmontiramo in jih damo na youtube. Vse posnetke pa si lahko po delih pogledate na Zadloški TV, ki jo najdete na spletni strani Habetovih novic. Habetove novice gredo naprej. Pojdite z nami.

ROK BENČINA

Old School Band - od pobožne želje do realnosti

Se še spomnite benda Žulj, pionirja na področju preigravanja rokarskih in popularnih not na naši planoti? Preigrali so kar nekaj večerov in bili zelo uspešni. Od naše generacije pa se tega pravzaprav nihče ne spomni, ker smo bili takrat vsi po vrsti še v plenicah.

Mi smo to sceno ponovno prebudili. Dobra tri leta in pol so že minila, odkar smo se po nekajletnih prizadevanjih le zbrali na kup in ustanovili bend. Za nas nepozabno ostaja leto 2009, ko smo kar malo šokirali naše vrstnike, saj nihče ni bil vajen, da lahko v Črnem Vrhu poleg tradicionalno uspešnih pevskih zborov obstaja tudi rokarski bend. Bil je marec, ko smo se prvič zbrali na podstrešju pri Darku Likarju. Kakšna dva dni prej smo se zmenili, katera dva komada naj se vsak nauči, in potem bomo videli, kaj bo. Verjetno nihče od nas ni vedel, kaj naj pričakuje, a na koncu smo bili še sami presenečeni, kako dobro nam je pravzaprav šlo. S prvimi vajami smo ugotovili, da se bomo dobro ujeli, saj tudi zvok ni bil slab, čeprav smo

takrat še vsi imeli instrumente najnižje kvalitete. Potem so se vaje vsak petek in soboto nadaljevale kar lep čas, hitro smo se navadili prvih 10 pesmi in točno po treh mesecih smo imeli prvi koncert, pravzaprav kar dva na isti dan. Leta se je nekoliko klavrno končal, saj nas je tistega junijskega večera močna nevihta dobesedno pregnala z odra. A to nas ni odvrnilo od nastopov, saj se jih je od takrat nabralo že 34, tudi nekaj neobičajnih, recimo igranje poročne koračnice v zvokih električne kitare v cerkvi, ali pa skupni nastop s harmonikarjem Petrom Podobnikom ter zborom Pobje na Inventuri 2009. Motozbori in ostali rock dogodki so že stalnica, dobro sodelujemo predvsem z MK Merkurjem. Nikoli ne bomo pozabili bučnega odziva fenov na Marjetni soboti 2009 in na Pustovanju 2010, ko so zapolnili plac oz. dvorano. Izjemno čast smo doživeli v decembru lanskega leta, saj smo si oder in zakulisje v Hotedršici delili kar s številko ena SLO rock scene zadnjih let, Siddharto.

V tem času smo torej doživeli precej uspešnih, veselih, pa tudi malo manj veselih trenutkov na odrih in zaodrju, da pa ne bom dolgozevil, bom kakšno zanimivo anekdoto iz nastopov povedal kdaj drugič. Naj se na tem mestu v imenu vseh članov zahvalim Darku z družino in gospe Miri za super prostore za vaje ter svoje živce. Mi pa se vidimo na naslednjem žuru, do takrat pa: naj živi rokenrol!

FOTO: BLAŽKA BENČINA

Krog življenja

Življenje ni bilo nikomur dano v posest, vsem je bilo dano v uporabo.

(Lukrecij Karo)

V letu 2012 se je na Črnovrškem rodilo 17 otrok in umrlo 18 sokrajanov (do 13. 12. 2012).

SONJA HABE

Prazen papir

Pred mano prazen papir,
v srcu čutim nemir.
Kaj naj napišem,
kaj zaželim,
da sebi
dušo razbremenim?
Mar naj tolažim,
srce mirim,
naj sebi in tebi
miru zaželim?
Morda le v pozdrav
besedo bi dal,
tja do sosedu,
tebi in drugim
voščim veselje, seveda.

JELKA TRČEK

Stoletna domačija

(čas in razvoj tehnike)

Oče Nace, mati Lena
krajšo pamet sta imela,
kratko pamet, blede žamet,
a potomca dva pa le sta imela.

Dva otroka, sina, hčerko,
Martina in pa Nežko nežno.
Kdo imel doma bo hiško, grunt,
odločila sta se jako težko.

Dala sta ju na okensko polico,
da usoda odločila vsakemu bo rojenica.
Nežka padla notri je v hišo,
Martin pa padel je na tla dvorišča.

Usoda je bila napak.
Martin razklenil noge je v korak,
po svetu hodil je široko – siromak.
Nežka spet je kratko pamet imela,
domačija ji prodana bila je cela.

Preteklo je sto in sto let.
Na istem mestu se ustavi spet!
Na istem mestu velik dom stoji
Na istem mestu življenje se vrti.

Velika tukaj je kmetija,
poslopja troje tu stoji,
avti, traktorji in drugih strojev,
družina nova se vrti v krogu svojem.

Tudi zemlja, polje tu rodi,
ko sonce daje mu življenje svoje,
ko sreča božja čez vse bedi,
brez sreče božje nič lepega se ne zgodi.

In svet naprej se še vrti,
Brez zemlje, sonca, vode in Duha
tudi tehnike, napredka
človeštvo novo ne pozna.
Le z roko v roki v stoletje novo se poda!

Šepet

Luna vstavi ji korak,
tukaj je bila,
kot bi dirjal vlak,
pojavi se megla.

Tokrat si prizna,
a vse samo zato,
da pride si do dna.

Veter šepeta ji na uho:
prepusti svoje mi telo.

Sonce vzdigne jo čez prag,
končno je prišla,
kot bi dala znak,
veter zapihlja.

Tokrat se igra,
čeprav ji ni lahko,
pa vendar se baha.

Veter šepeta ji na uho:
prepusti svoje mi telo.

Na obisk pride še oblak,
zgodba se konča,
kot bi ji bil drag,
ulije se z neba.

Tokrat ne spozna –
poljuba za slovo,
je le kaplja iz dežja.

Veter šepeta ji na uho:
prepusti svoje mi telo.

NEJA MRAVLJA

Osamljena

Osamljena v temnem kotu ždiš,
jočeš, sama se tiho miriš,
objem bližnjih si močno želiš,
čisto sama si, kmalu ugotoviš.

Vse prekriva mučna tišina,
V modrih očeh skriva se globina,
V tvojem srcu velika je praznina,
v prostoru črna je temnina.

Še vedno diši po ljudeh,
po prijateljih ob tebi na tleh,
ob tebi ne enega, ne obeh,
neresnica zapisana v tvojih očeh.

Okoli tebe ni duše žive,
le sledi njih, spominov tvojih krive,
trači, čenče, ženske opravljive,
uničili sanje so vzkipljive.

Svet je takšen – poln krivic in zmot,
slišiš drugih le globok krohot,
krvav in trnjev je njegov obod,
sama ždiš, porinili so te v kot.

Zadnji dninarici

NEJA MRAVLJA

Z zlatim peresom v roki

Z zlatim peresom v roki pišeš usodo njeno,
vrgel pod noge njene težko si poleno.

Ni mar ti za čustva, ni mar za ljudi,
pomembno je, da zlato pero se blešči.

Nima veze kaj ona čuti, kaj ona želi,
ti pišeš stvari le sebi v čast.

Ona pa joče, neresnične nasmeha deli,
te hočeš vse lepe trenutke ji ukrast.

Nima nikogar, ki pomagal bi ji,
v globoki temi sama joče, ječi.

A ti, z zlatim peresom v roki,
ne meniš se zanjo, pišeš lažne stvari.

Človek brez srca si, brez duše,
ne potrebuješ ljubezni, nasmeha.

Ne veš, kaj mi je najljubše,
hočem, da pero pisati neha.

Ob ozki vaški cesti v majhnem naselju Prelesje je stala majhna hišica z majhnimi okenci, ki so bila bolj ali manj že vegastega videza. Tudi hiška je bila že na videz dotrajana. Okoliški ljudje so bili nekako v strahu, da bi debelejša snežna odeja sesedla dotrajano streho. Noben vihar ji sicer ni mogel do živega, ker so jo iz treh strani obdajale stoletne, debele lipe. Hišno ime je bilo pri Kovačku, v njej sta lepo v miru prebivali dve starejši ženički, ki pa nista bili med seboj nič v sorodu.

Starejša Hanca je stanovala v kamrici levo od vežice, Rozalija pa v izbici na desni sončni strani. Mesečno sta prejemale skromno starostno penzijo, kar pa ni bilo bogvekaj za preživljanje. V polletnem času sta bili Hanca in Rozalija nepogrešljivi pri okoliških malih kmetih za delo na njivah, pri pletvi, žetvi, kopanju krompirja, pri grabljenju in sušenju sena. Tako sta si prislужili drva za zimo in razne poljske pridelke: krompir, zelje, repo, ob času kolin pa sta bili deležni nekaj dobrot od rajnkega prašiča. Značilno za obe je bilo, da sta bili izredno vestni pri delu ob vsakem času. Delali sta kakor za sebe, zato so ju domačini zelo radi imeli.

Hanca je bila manjše, šibke, a žilave postavice, lepega, že na videz razumnega obraza, ki so ga obdajali čisto beli lasje, zadaj spleteni debelo kito. Ostala je nekako brez sorodnikov. Ob nedeljah in v zimskem času si je krajšala čas s pletenjem nogavic, še raje se je zatopila v branje knjig in časopisov, Kmečkega glasa in verskega tiska

Zato so ji vsi priznavali bistrost in inteligentnost. Pri delu je navadno molče poslušala besedičenje drugih žensk, le nazadnje je navadno, razsodno povedala svoje mnenje, da so ji vsi občudujoče odobravalni in jo skrivaj občudovali.

Rozalija je bila bolj visoke vitke postave. Trpela je zaradi slabovidnosti, vendar je bila odlična predica. V zimskem času so ji iz bližnjih in tudi daljnih krajev nosili volno, da jim je spredla na

kolovratu. Imela je tako spretne roke, da je kljub slabovidnosti nastajala enakomerna, lepa predena nit na vretenu. Z muko si je zaslužila kakšen dinarček, da se je laže preživljala. Rozalija je bila mati sedmih otrok. Imela je le eno hčer Zalko in šest sinov. Moža je izgubila med drugo vojno – po pomoti je padel nedolžen – tako je ostala Rozalija vdova z majhnimi otroki, kmetica brez zemlje. Otroci so šli večinoma služiti za pastirje po okolišu. Pozneje so se zaposlili pri gradbenih podjetjih, si ustvarili družine in si zgradili svoje domove. Mati Rozalija pa je bila kot vraščena v skromno bajtico, čeprav niti ni bila njena last. V mali izbici se je na videz počutila dokaj srečno, saj so jo pogosto obiskovali ljubljeni otroci. Na malem gašperčku si je kuhala skromno kosilo, posebno je bila vesela, če so ji sosedge prinesli lonček mleka, domačega kruha in jajčk.

V njeno toplo izbico so se rade zatekale mimoidoče žene, še bolj pa sosedovi otroci, ki so čutili, da jih ima rada in se je rada z njimi pogovarjala. Frida, Miha in mala Vikica so jima večkrat prinesli kaj z domače mize iz hvaležnosti, ker so v poletnem času pomagale pri delu. Pozneje, ko so šli v življenje, so se vedno radi spominjali na tihožitje v topli skromni izbici, na brnenje kolovrata in prijaznih ženic, posebno, če je bila zunaj bela snežna odeja.

Tako se je približal neki sveti božični večer. Desetletni Vikici je dala mama v košaro nekaj božičnih dobrot, da jih je že popoldan nesla h Kovačku obema ženicama. Vikca je bila radovedna, če imata že narejene jaslice, otroško največje božično veselje. Potrkala je na vrata pri Rozaliji, saj je bila navadno pri njej tudi Hanca. Ženici sta sedeli v topli, pospravljeni izbici, kolovrat je počival v kotu za pečjo. Deklica jima je razdelila dobrote, potem pa se ozrla v bogkov kot, a tam ni bilo jaslic, le božična podobica, ob njej pa prižgana svečka.

»Ali nimate jaslic?« je radovedno vprašala deklita.

»Nimam jih,« je bila razočarana Rozalija. »Pa saj nisem mogla nabrati zelenega maha, le nekaj pastirčkov imam v stari omari.«

»Pri nas pa je še nekaj maha, ker ga je Miha veliko nabral!«

In deklita je urno odhitela domov po mah in nekaj okraskov.

Rozalija je naredila prostor na oknu in Vikica jima je naredila lepe, skromne jaslice. Hlevček s sveto družino so našle v omari, na smrekovo vejico je obesila tri balončke in izbica je dobila lep božični videz. Vse tri so z molitvijo dopolnile vzdušje svetega večera. Hanca je ganjena blagoslovila deklito:

»Ostani vedno dober božji otrok!«

Tako so osrečile druga drugo. Po nekaj letih so ženici odselili, Hanco k mladi, dobri družinici v novo hišo, Rozalijo pa k hčerki Zalki in njeni dobri družini, kjer sta uživali ljubezen na stara onemogla leta.

Čarobna hišica pod lipami pa se je nekega dne sesula pod močjo buldožerja. Vsako pomlad na tistem mestu še vedno zacvetijo zvončki in rumene narcise pod stoletnimi lipami.

LILIJANA HOMOVEC

Dan

Samo nocoj
in nikdar več,
od vseh neskončnih dni
v veselju,
le ta je tisti v njunem morju,
le ta,
ki se ne ponovi,
edini, sam,
poseben, drug,
le njun, neznan,
od vseh, vsak dan,
odtekel bo
kot vsi ostali,
zgubljen, pozabljen,
zamolčan.

